



Anti-Emperyalist ve Anti-Oligarşik Mücadelede

KURTULUŞ CEPHESİ

Zafer Bizim Olacaktır!

<http://www.kurtulusephesi.com>

YIL: 20 SAYI: 113 Ocak-Şubat 2010



Çaresizlik ve Çare

“Sovyetler Birliği’ni Çökertmek”

Askeri Vesayetten

Sivil Vesayete Geçiş

Genelkurmay ile Fettullahçı Cemaat

Arasında “*Consensus*”

ya da “Uyumlu Çatışma”

Savaş Planlaması

ve Planlı Darbe

Ulaş Bardakçı

İlker Akman, Hasan Basri Temizalp, Yusuf Ziya Güneş

Yüksel Eriş

Nedim Atılgan

Mustafa Atmaca

Demokrasi ve

Hukuk Devleti

%100 Dumansız Hava Sahasında

Tekel İşçileri

Gemiler ve Fareler

Küçük Kara Balığın İntiharı

“Askeri vesayet”, “sivil vesayet”, “askeri darbe”, “sivil darbe” tartışmaları ortasında solun durumu üzerine bir değerlendirme.

3

ÇARESİZLİK
VE
ÇARE

“Kozmik oda” aramalarıyla birlikte “yandaş medya”da boy gösteren ve A. Gül’ün ağzından ifade edilen “Sovyetler Birliği’ni Çökertmek” söylemi ve “sivil vesayet” üzerine bir değerlendirme.

10

“SOVYETLER BİRLİĞİ’Nİ ÇÖKERTMEK”
ASKERİ VESAYETTEN
SİVİL VESAYETE
GEÇİŞ

“Seferberlik Tetkik Kurulu”nda 26 gün süren aramanın arka planındaki “çatışma/uyum” ilişkisi üzerine.

15

GENELKURMAY İLE
FETTULLAHCİ CEMAAT ARASINDA
“CONSENSUS”
YA DA “UYUMLU ÇATIŞMA”

Beş bin sayfa olduğu söylenen “Balyoz darbe planı”yla başlayan tartışmalara ilişkin bir irdeleme.

20

SAVAŞ PLANLAMASI
VE
PLANLI DARBE

Ve yanındakinin kanlı başı omzuna
değince,
ona sıra gelince
sayısını saydı...
Söz istemez
Yaşlı göz istemez
Çelenk melenk lazım değil
Susun
Sıra Neferi Uyusun...

24

ULAŞ BARDAKÇI
İLKER AKMAN
HASAN BASRİ TEMİZALP
YUSUF ZİYA GÜNEŞ
YÜKSEL ERİŞ
NEDİM ATILGAN
MUSTAFA ATMACA

Demokrasi, hukuk ve hukukun üstünlüğü söylemleri altında yürütülen hukuksuzluk üzerine bir irdeleme.

27

DEMOKRASİ
VE
HUKUK DEVLETİ

Tekel işçilerinin direnişi ve direnişinin ortaya çıkardığı gerçekler üzerine bir irdeleme.

32

%100 DUMANSIZ
HAVA SAHASINDA
TEKEL İŞÇİLERİ

Behrengi’nin “Küçük Kara Balık”ıyla büyütülmüş aydın kesimin AKP’nin baskısı karşısındaki tutarsızlığı üzerine.

35

GEMİLER VE FARELER
KÜÇÜK
KARA BALIĞIN
İNTİHARI

KURTULUŞ CEPHESİ
SORUMLU (Vi.S.d.P) : Sezai Görür
Yazışma Adresi:
Postfach 1414
55504 Bad Kreuznach / Deutschland

<http://www.kurtuluscephesi.com>
<http://www.kurtuluscephesi.org>
<http://www.kurtuluscephesi.net>
<http://www.kurtuluscephesi.de>
E-Posta Adresi:
kurcephe@kurtuluscephesi.org

Çaresizlik ve Çare

Genel söylemle, “sol”, herkesin bildiği gibi belirsiz ve niteliksiz bir sözcüktür. Özel olarak bir sınıfın siyasal bir tutumunu tanımlamaz. Ancak devrim mücadelesinin her legal faaliyeti (legalizm değil), hemen her durumda bu belirsiz ve niteliksiz sözcüğü kullanmak durumunda kalmış ve giderek de bunu kavramlaştırmıştır.

Ülkemizde önce İsmet İnönü'nün “ortanın solu”yla “halka açılan” “sol” sözcüğü, 1968'den sonra, bir yandan devrimci gençlik (Dev-Genç) mücadelesiyle, diğer yandan Ecevit'in “demokratik sol”uyla kitleselleşmiştir. Devrimci sol, kendisini Dev-Genç'le simgeleştirirken, legal ve düzen içi sol Ecevit'in CHP'siyle özdeşleşmiştir. Devrimci hareket, THKP-C ve THKO'nun 1971-1972 yıllarındaki silahlı mücadelesiyle, açık biçimde legal ve düzen içi soldan ve solculuktan kesin çizgilerle ayrılabilir bir niteliğe ulaşmıştır.

12 Mart, 12 Eylül, Turgut Özal'lı yıllar, Sovyetler Birliği'nin dağıtılması, “globalizm” propagandası sürecinden geçilerek 2000'li yıllara gelindiğinde, sol, artık devrimci soldan, devrimci hareketten daha çok, solun “renkleri”, “çeşitleri”, “söylemleri” gibi “bir şeyler”le ya da düpedüz “halkın devrimci solu” “gibisinden” bir şeylerle karmakarışık olmuş, sınır çizgileri silikleşmiş ve çoğu alanda tam olarak yok olmuştur.

1990'ların başlarında, “kimlik arayışı”yla, “önce birey olmak” öne çıktıkça da, solun örgütselliği, örgütsel niteliği de ortadan kaldırılmıştır. Neredeyse her dernek, “inisiyatif”, “platform”, “kolektif” vs. devrimci siyasal örgütlenmenin yerini almıştır. Bu türden

“muğlak” ve “lose” oluşumlar, yeni yetişen kuşak tarafından “örgüt” olarak algılanmış ve öyle kabul edilmiştir.

12 Eylül öncesinin “solcu” küçük-burjuvaları, 12 Eylül sonrasında kendi çocuklarını (yeni kuşağı) “sen önemlisin” masallarıyla büyütürken, “bireysellik”, “kimlikçilik”, “köken arayışı” vs.'ler sınıflar üstü bir konuma ulaştırılmıştır.

Bu ortamda ve bu hava içinde 2000'li yıllara girildi.

2000'li yıllar, bir ya da iki istisna dışında tüm illegal sol örgütlerin legalize olmasıyla nitelenebilir. Her ne kadar Mahir Çayan yoldaşın evrim ve devrim aşamalarına ilişkin saptamasına karşı çıksalar da, “uzun bir evrim dönemi”nin çalışma tarzı, örgütlenme anlayışı ve “siyaseti” bu legalizasyonla birlikte “sol”da (artık turnak içinde “sol” haline dönüşen solda) egemen olmuştur.

Ancak hiç bir sol “inisiyatif”, “platform” vb. ya da “sol örgüt”, Mahir Çayan yoldaşın tanımladığı biçimde “uzun bir evrim dönemi”nde bulunulduğundan açıkça söz etmese de, tüm “sol”, neredeyse bu tanımlamayı harfi harfine izleyen bir ve tek çizgiye sahip olmuştur.

“Evrim döneminin devrimci hitap dili, Almanca'dır. Almanca konuşma döneminde ihtilâlcı atılma yer yoktur. Bu dönemin devrimci çalışma tarzı proletaryayı bilinçlendirmek, örgütlendirmek, proletarya ile öncüsünün bağlarını sıklaştırmak, emekçi halk kitlelerini proletaryanın saflarına kazanarak devrim için eğitmektir.

Eğer proletarya partisi kurulmuş ise, devrimci çalışma o partiyi proleter siyasi kitle partisi haline getirmek; çeşitli mesleki örgütler aracılığıyla kitlelerle organik bağlarını sıkılaştırmak, proletaryanın ve emekçi halkın sınıf bilincini yükseltmek, demokratik muhalefetin en solunda yürüyerek, hakim sınıfları yoğun politik propaganda ile teşhir etmektir.

... evrim dönemlerinde parlamento boykot etme, genel siyasi grevlere gitme, silahlı eylemin her türüne başvurma metodları devrimci değildir. Bu dönemde bu metodlara başvurma sol oportünizmden başka bir şey değildir. Devrimci çalışma metodları, başta proletarya olmak üzere emekçi kitleleri bilinçlendirme, propaganda, özel ekonomik grevler ve demokratik muhalefettir.”*

Bugün, kendisini “sol” olarak tanımlayan, “komünist”, “marksist”, “leninist” ve hatta “maoist” sıfatları kullanan “sol”, böylesine açık bir evrim dönemi çalışma tarzını izlemeye çalışırken, bu çalışma tarzının oportünist, pasifist, teslimiyetçi ve kuyrukçu niteliğinin anlaşılmasında için de, evrim ve devrim aşamalarından, bu aşamaların birbirinden ayrılmasından hiç söz etmez.

Evrım aşaması ile devrim aşamasını birbirinden kesin çizgilerle ayırarak, devrimin nesnel ve öznel koşullarının yetersiz olduğundan yola çıkarak “uzun bir evrim dönemi”nde bulunduğu, dolayısıyla “evrim dönemi” çalışma tarzının temel olduğu iddiası açıkça söylenmese de, *pratikte* tümüyle bu mantık içinde hareket edilir.

Marksist-leninist teori ve pratik açısından evrim ve devrim aşamaları, devrimin nesnel ve öznel koşullarına bağlı olarak saptanır. Leninist tanıma göre, emperyalist dönemde devrimin nesnel koşulları, *sistemin bütünü* açısından mevcuttur. Ancak eşitsiz gelişim yasası nedeniyle, devrimler zıttı olmayacaktır. Çünkü sistemin bütünündeki nesnel koşulların her ülkenin özel koşullarına yansımaları farklıdır. Bu nedenle, devrimin nesnel koşulu, tek tek ülkelerdeki krizin (milli kriz)** boyutuyla belirlenir.

* Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim I*.

** “Bir marksist için, devrimci bir durum olmadıkça devrimin olanaksız olduğu kuşkusuzdur, ama her devrimci durum da devrime yol açmaz. Devrim-

Eğer bir ülkede milli bir kriz yoksa, öznel koşullar (öncünün varlığı ve kitlelerin örgüt ve bilinç düzeyi) ne düzeyde olursa olsun gerçek bir devrimden söz edilemez. Bu durumda nesnel koşulların (milli kriz) *olgunlaşmasına kadar* sürecek olan bir evrim aşaması çalışması söz konusudur. Dolayısıyla da marksist-leninist partiler, nesnel koşullar *olgunlaşana kadar* tüm çalışmalarını *evrim aşaması çalışması* olarak planlar ve yürütürler.”**

Yine Lenin’in milli kriz tanımında açıkça ifade edildiği gibi, nesnel koşullar ne denli olgunlaşmış olursa olsun, eğer öznel koşullar yetersizse bir devrimci durumdan, devrimden söz edilemez. Dolayısıyla da devrim aşamasına ilişkin çalışma tarzı söz konusu değildir.”***

Buraya kadar emperyalist aşamada dev-

ci bir durumun göstergeleri, genel olarak nelerdir? Başlıca şu üç göstergeli ileri sürerken yanılmadığımızı inanıyoruz: 1) Egemen sınıflar için egemenliklerini değişmez bir biçim altında sürdürme olanaksızlığı; şu ya da bu biçimde ‘üstteki sınıflar’ arasında bunalım, egemen sınıfın politikasında, ve ezilen sınıfların hoşnutsuzluk ve öfkesinin kendine yol açacağı bir çatlak oluşturan bir bunalım. Devrimin patlaması için, genellikle ‘alttaki sınıflar’ın eskisi gibi yaşamayı ‘istememesi’ yetmez, ama ‘üstteki sınıfların artık bunu yapamaması’ da gerekir. 2) Ezilen sınıfların yoksulluk ve sıkıntısının, her zamankinden çok kötüleşmesi. 3) ‘Banş zamanı’nda kendini ses çıkarmadan soyduran, ama çalkantılı zamanlarda genel olarak bunalım tarafından olduğu denli, ‘üstteki sınıflar’ın kendisi tarafından da başımsız bir tarihsel eyleme doğru itilen yığınların etkinliğinde, yukarıda belirtilen nedenlerden ötürü görülen artış.

Yalnızca şu ya da bu grup ve partinin değil, ama şu ya da bu sınıfın iradesinden de bağımsız bu nesnel değişiklikler olmadıkça, devrim, genel kural olarak, olanaksızdır. Devrimci bir durumu, işte bu nesnel değişikliklerin tümü oluşturur.” (Lenin, *Proletarya Devrimi ve Dönek Kautsky*, s. 136-137.)

*** 70’li yıllarda, devrimin bir “umut” olmaktan öte somut bir gerçeklik olarak görüldüğü yıllarda evrim ve devrim aşamalarını basit bir nicelik birikimi ve nitelik dönüşümü olarak tanımlayan oluşumlar ortaya çıkmıştır. Oysa, Mahir Çayan yoldaşın yazılarında açıkça ifade edildiği gibi, evrim ve devrim aşamaları devrimci mücadelenin değişik evrelerindeki çalışma tarzına ilişkin kavramlardır. Basit biçimde nicelik ve nitelik olarak kavranamaz.

**** “... devrim her devrimci durumdan değil, ama yalnız yukarıda sayılan nesnel değişikliklere öznel bir değişikliğin, yani devrimci sınıfa ilişkin olarak, hatta bunalımlar çağında bile, eğer ‘düşürülmez’se, hiçbir zaman ‘düşmeyecek’ olan eski hükümeti tamamen (ya da kısmen) yıkacak denli güçlü yığınsal devrimci eylemler yürütme yeteneğinin de gelip eklediği durumdan doğar.” (Lenin, *agy*, s. 137.)

rim durumunun (ya da devrimci durum) belirleyicisinin milli kriz olduğunu ve böyle bir krizle birlikte ortaya çıkan devrim durumunda, eğer kitlelerin örgüt ve bilinç düzeyi yeterliyse devrimin olabileceğinden söz ettik. Ve dedik ki, bu durum söz konusu olmadığı sürece, devrimci çalışma tarzı kesinlikle “devrim aşaması” çalışma tarzı olamaz. Yani *silahlı eylem yöntemleri* (silahlı ayaklanma, gerilla savaşı vb.) *temel alınmaz*.

Burada belirgin olan evrim ve devrim aşamalarının birbirinden kesin çizgilerle ayrılması ve her aşamanın çalışma tarzının birbirinden farklı olmasıdır. Evrim aşamasında silahlı eylem yöntemleri asla temel alınmaz, aynı şekilde devrim aşamasında da evrim aşamasının *barışçıl yöntemleri* sürdürülemez.

Ve böylece ülkemizdeki tüm “sol”un “ortak paydası” net biçimde ortaya çıkmaktadır. İster devrimin nesnel koşullarının olmadığından, ister öznel koşullarının olmadığından söz edilsin (ki bunlardan hiç söz etmemek “sol”un bir başka “ortak paydası”dır), her durumda evrim aşaması çalışma tarzı temeldir, silahlı eylem yöntemleri temel alınmaz. Hatta silahlı eylem yöntemleri “şiddetle” kınanır (üstelik “şiddetin her türlüsüne karşıyız” söylemiyle).

Bu konulara ilişkin kendilerine özgü bir görüşleri olmasa da, kendilerine yönelik her eleştiriye karşı Mahir Çayan yoldaşın evrim ve devrim aşamalarına ilişkin saptamalarında kendilerine bir dayanak ararlar. Ve eskimiş “THKP-C kökenliler” sayesinde de bir dayanak bulurlar.

Ancak bütün bunlar “teorik” denilerek de kolayca bir yana bırakılabilir. Hatta Lenin’in Goethe’den aktardığı ünlü söze, “teoride her şey gridir, ama yaşam ağacı yeşildir” sözüne gönderme yaparak teorik saptamalar yerine “pratik”ten, “somut gerçeklikten” söz edilebilir.

İşte Türkiye.

Gerçek 1: Ekonomik kriz, her seferinde daha da genişleyerek ve şiddetlenerek sürekliliği mevcuttur.

Gerçek 2: Ahlaktan dine, bireysel ilişkilerden aile ilişkilerine kadar topyekün ve sürekliliği bir toplumsal bunalım mevcuttur.

Gerçek 3: Her gün yaşanan olaylarda herkesin açıkça gördüğü gibi sürekli bir siyasal kriz mevcuttur.

Bu üç temel alana ilişkin üç gerçek gös-

termektedir ki, ülkemizde devrimin nesnel koşulları her zaman mevcuttur ve her zamankinden çok daha olgundur.

Ama,

Gerçek 4: “Sol güçsüzdür”, legalistlerin “en büyüğü”nün kitlesel desteği binde birer düzeyindedir, kitleler örgütlü değildir, bilinç düzeyi “köşedönmeçilik”in ötesine geçmemiştir. Ülkenin ve dünyanın koşullarının bilincinde olanlar toplumun olağanüstü küçük bir azınlığını oluştururlar ve bunların çoğunluğu da küçük-burjuva aydınlardan oluşur. Yani devrimin öznel koşulları mevcut değildir.

Bu dört temel gerçekten yola çıkıldığında garip bir durumla karşı karşıya kalınır.

Nesnel koşullar açısından devrim durumu mevcuttur, ama öznel koşullar olabilecek en kötü durumdadır. Devrim yapılması ne kadar kaçınılmazsa, devrimi yapacak kitlelerin varolmayışı da o kadar gerçektir.

Bu “garip” durumda, ister istemez tarihe, dolayısıyla da tarihin somutluğundan çıkmış olan teoriye başvurmak gerekir.

Mahir Çayan yoldaşın, *Kesintisiz Devrim I*’de “teorik” olarak ifade ettiği gibi, “Leninist ayrıma göre, devrim aşamasında olunabilmesi için a) proletaryanın bilinç ve örgütlenme seviyesinin devrim için yeterli olması gerekir. (Devrimin subjektif şartlarının uygun olması gerekir). b) Ezeni de, ezileni de etkileyen bir milli bunalımın olması şarttır.” Ama yaşanan koşullarda birincisi yoktur, ikincisi olgundur.

Şimdi ne olacak?

Eksik olan yan, devrimin öznel koşulları, yani kitlelerin bilinçli ve örgütlü olmasıdır. Öyle ise, asıl olan kitleleri bilinçlendirmek ve örgütlemektir. Bu da (“teorik” olarak) evrim dönemi çalışma tarzının yürütülmesi demektir!

İşte, nereden bakılırsa bakılsın, her durumda varılan yer, “uzun evrim dönemi”dir. Diğer bir ifadeyle, “Devrim aşaması, kısa bir andır. *Evrım aşaması uzun bir süreçtir.*”

Bir kez daha yineleyelim: “evrim dönemlerinde parlamentoyu boykot etme, genel siyasi grevlere gitme, silahlı eylemin her türüne başvurma metodları devrimci değildir. Bu dönemde bu metodlara başvurma sol oportünizmden başka bir şey değildir. Devrimci çalışma metodları, başta proletarya olmak üzere emekçi kitleleri bilinçlendirme, propaganda, özel ekonomik grevler

ve demokratik muhalefettir.”

Bugünkü “sol”un ne yaptığına baktığımızda (“ya siz?” diye soracak olan sabırsız ya da “münafık” okuyucumuzdan bir süreliğine “acilci” olmamasını, sabırlı olmasını isteyeceğiz), yapılmaya çalışılanın tam da bu olduğu görülecektir.

Evrim ve devrim aşamaları, ister “teorik” olarak birbirinden kesin çizgilerle ayrılmış olsun, ister ülkenin somut koşullarının “garip” durumundan yola çıkarak, “dün dünde kaldı, bugün yeni şeyler söylemek lazım” denilsin, her durumda *uzun bir evrim dönemi* yaşandığı kabul edilmektedir.

Elbette “uzun” bir evrim dönemi yaşandığı kabul edilse de, nesnel koşullar (ekonomik, toplumsal ve siyasal bunalımlar) her geçen gün olgunlaşmaktadır. Nesnel koşullar açısından devrim yapılması, siyasal iktidarın ele geçirilmesi giderek kaçınılmazlaşmaktadır. Ama bunu yapabilecek güç (öznel koşullar) mevcut değildir.

Özellikle son yıllarda yaşanan siyasal olaylar, emperyalist ülkelerin ülkeye doğrudan siyasal müdahalelerinin, AKP iktidarının “ılımlı islamcılığı”nın ve bunun karşısında “ulusalcılar”ın sefaletinin, “merak etmeyin ordu var”ın zavallılığının, devrimci bir hareketi ne kadar gerekli ve zorunlu kıldığı da açıktır. Ama iktidarı alabilmek için gerekli güç (öznel koşullar) mevcut değildir.

Nesnel koşullar devrimi, devrimci iktidarı gereklilik ve zorunluluk haline getirirken, devrimcilerin bunu gerçekleştirecek güce, olanağa sahip olmaması, her durumda ilerici, demokrat, yurtsever ve devrimci insanların devrimci örgütlere, “sol” örgütlere güvensizliği, inançsızlığı beraberinde getirmektedir. “Uzun evrim dönemi”ne uygun legalist çalışma tarzıyla sağlanan bir avuç kadro da, bu güvensizlik ve inançsızlık içinde eriyip gitmektedir.

Özetlersek: Ülkemizde, devrimin olması için gerekli nesnel koşullar her zamankinden çok daha fazla olgundur. Gerek emperyalist sistemin genel bunalımlarının dinamikleri, gerek ülkemizdeki ekonomik, toplumsal ve siyasal bunalımlar, bir yandan devrimi gerekli ve zorunlu kılarken, diğer yandan devrimin koşullarını daha da olgunlaştırmaktadır. Ama bu gereklilikleri ve zorunlulukları gerçekleştirecek güç, yani öznel koşullar (kitlelerin bilinç ve örgütlenme düzeyi) yetersiz, hatta “hiç” denilebilecek

kadar az olduğundan devrimin gerçekleştirilmesi olanaksızdır.

Bu durumda temel sorun, devrimin *öznel koşullarının* yaratılmasıdır.

Ancak, nesnel koşulların gelişim hızı ile öznel koşulların yaratılmasına yönelik “çalışma tarzı”nın yavaşlığı arasında büyük bir çelişki mevcuttur. “Sol”un legalist çalışma tarzının kaplumbağa hızıyla, nesnel koşulların hızına yetişmek olanaksızdır.

Öyleyse ne yapmalı?

Bu sorunun iki farklı yanıtı vardır:

1) Nesnel koşullar ne kadar olgun ve hızla gelişirse gelişsin, her durumda kitleleri bilinçlendirmek, örgütlemek, kitle ile örgütün bağlarını sıklaştırmak, emekçi halk kitlelerini proletaryanın saflarına kazanmak, onları eğitmek ve yeni kadrolar çıkarmak için legal, banşçıl, yani mevcut çalışma tarzını sürdürmek.

Nesnel koşulların böylesine olgun olduğu, siyasal olayların böylesine hızlı geliştiği, ekonomik krizlerin birbirini takip ettiği, toplumsal huzursuzluğun her geçen gün arttığı bir ortamda, böylesi bir “evrimci” çalışma tarzıyla ilerleme sağlamak, kitleleri etkilemek olanaksızdır. Bu nedenle de, “umudu büyütme”ye yönelik “inanç söylemleri” öne çıkartılır. Olayların gelişim hızına ayak uydurulamayacağı için de, varolan “kitle” değişik sokak çatışmalarıyla, çatışmalı “kitle” gösterileriyle elde tutulmaya çalışılır. Böylece nesnel koşulların olgunlaştığı bir ortamda “evrim dönemi” çalışma tarzı, elde olanı koruma çabasına dönüşür. Ve yaşayarak görüldüğü gibi, bu yöntem de işe yaramamaktadır.

2) Nesnel koşulların olgunlaştığı, siyasal olayların hızla geliştiği vb. bir ortamda, öznel koşulların yaratılması ve geliştirilmesi için “evrim dönemi” çalışma tarzının dışında başka, farklı bir çalışma tarzı uygulamak.

Bugün devrimci solun ve “sol”da yer alan herkesin karşısında duran bu iki temel yoldur. Ya biri, ya diğeri.

“... emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde, (ister II. bunalım döneminin emperyalist hegemonyasının dışsal bir olgu olduğu feodal, yarı-feodal ülkelerde olsun, isterse de III. bunalım döneminde emperyalist hegemonyanın içsel bir olgu olduğu emperyalist-kapitalist üretim ilişkile-

rinin egemen olduğu geri-bıraktırlmış ülkelerde olsun) evrim ve devrim aşamaları, (Çarlık Rusya'sında olduğu gibi zayıf da olsa) içsel dinamiklerle kapitalizmin geliştiği ülkelerde ki gibi kesin çizgilerle ayrılmaz.

Bu tip ülkelerde devrim aşaması kısa bir aşama değil, oldukça uzun bir aşamadır. Evrim aşamasının nerede bittiğini, devrim aşamasının ise nerede başladığını tespit etmek *filen* imkansızdır. *Her iki aşama iç içe girmiştir.*

Bu ülkelerdeki emperyalist hegemonya bağımsız bir milli burjuvazinin gelişmesine engel olduğundan ülke kapitalist bir ülke olsa bile, var olan kapitalizm kendi iç dinamiği ile gelişemediğinden çarpıktır, emperyalizme göre biçimlenmiştir. Emperyalist hegemonya toplumun kendi iç dinamiği ile gelişmesine engel olduğu için ülke alt yapı ilişkilerinden üst yapısına kadar, *milli bir kriz* içindedir.

Bu milli kriz, tam anlamı ile olgun değildir. Ancak şu veya bu ölçüde vardır. Var olan bu krizin derinleştirilip olgunlaştırılması, tamamen o ülke devrimcilerine bağlıdır.

Özetle söylersek, *emperyalist hegemonya altındaki bütün geri-bıraktırlmış ülkelerde milli kriz, tam anlamı ile olgunlaşmış olmasa bile mevcuttur.* Bu ise devrim durumunun sürekli olarak var olması, evrim ve devrim aşamalarının iç içe girmesi, bir başka deyişle silahlı eylemin objektif şartlarının mevcudiyeti demektir.”*

Ne kadar “eski” bir değerlendirme!

Bugüne kadar hep söyledik ve şimdi de söylüyoruz: Bizim gibi ülkelerde kapitalizm iç dinamiklerle gelişmediğinden, yukardan aşağıya, emperyalizmin çıkarlarına ve istemlerine uygun olarak geliştirildiğinden çarpıktır. Bu çarpıklık nedeniyle, emperyalizme bağımlı ülkemizde devrimin nesnel koşulları (milli kriz) her dönemde mevcuttur. Bazı dönemlerde olgunlaşırken, bazı dönemlerde zayıflar, ama her zaman varlığını sürdürür. Bu nedenle, milli kriz, bu ya da şu döneme özgü ve sadece bu ya da şu dönemde ortaya çıkan bir olgu değildir. Dolayısıyla milli krizin varlığına dayanarak evrim ve devrim aşamalarını kesin çizgilerle bir-

rinden ayırmak olanaksızdır.

Bu, birinci tarihsel olgudur.

Devrimin nesnel koşulları her dönem mevcut olmasına rağmen, devrimin gerçekleştirilmesi için gerekli olan öznel koşullar, yani kitlelerin bilinç ve örgütlenme düzeyi eşdeğer gelişmez. Kitleler, gerek günlük geçim derdi vb. nedeniyle, gerek düzenin şu ya da bu partisine “umudunu” bağlayarak, gerekse de düzenden “umutlarını” kesmeyecek devrim mücadelesinden uzak dururlar ve hatta çoğunluk olarak devrimci mücadeleye karşı çıkarlar. Mevcut düzenin ekonomik, toplumsal ve siyasal bunalımları kitleleri giderek daha fazla etkilese de, kitlelerin hoşnutsuzluğunu daha da fazla artırsa da, bunlar düzene karşı bir mücadeleye, eyleme dönüşmez. Kitlelerin ekonomik, toplumsal ve siyasal bunalımlardan kaynaklanan huzursuzluğu ve hoşnutsuzluğu ile mevcut düzen arasında (oligarşik düzen) *sunî bir denge* mevcuttur.

Bu *sunî denge*, nesnel koşullara eşdeğer bir öznel gelişmenin olmasını engelleyen en temel etmendir.

Bu da, ikinci tarihsel olgudur.

İşte bu iki tarihsel olgudan hareket edildiğinde, (tüm zamanlarda olduğu gibi) nesnel koşullar devrim için olabildiğince olgunlaşırken öznel koşulların yetersizliğini alt etmenin yolu, *sunî dengeyi bozmaktan* geçer.

Sunî dengeyi bozmak, bir yandan mevcut düzene karşı *varolan tepkilerin açığa çıkartılmasını*, eyleme dönüşmesinin koşullarının yaratılmasını, diğer yandan *kitleleri bilinçlendirmeyi ve örgütlemeyi* içerir.

Bu bozma eylemi, evrim dönemi çalışma tarzından tam olarak farklı bir mücadele biçimini gündeme getirir. Kendi “ezberimiz”in sözleriyle, *silahlı propagandanın* temel mücadele biçimi olarak yürütülmesi gerekir.

“Silahlı propaganda, belli bir devrimci stratejiden hareketle, emekçi kitlelere elle tutulur, gözle görülür maddi ve somut eylemlerden hareketle, soyuta gider. Maddi olaylar etrafında siyasal gerçekleri açıklayarak, kitleleri bilinçlendirir, onlara politik hedef gösterir. Silahlı propaganda, halkın düzene karşı olan memnuni-

* Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

yetsizliğini ajite eder, onları emperyalist beyin yıkamanın giderek etkisinden kurtarır. Önce kitleleri sarsar, giderek de, bilinçlendirir. Merkezi otoritenin görüldüğü gibi güçlü olmadığını, onun kuvvetinin herşeyden önce *yaygara, gözdağı ve demagojiye* dayandığını gösterir.

Silahlı propaganda, herşeyden önce, günlük maîşet derdi, vs. içinde kaybolan, emperyalist yayımla şartlanmış, düzenin şu veya bu partisine 'umudunu' bağlamış kitlelerin dikkatini devrim hareketine çeker, uyuşturulmuş, pasifize edilmiş kitlelerde kıpırdanma yaratır."

*"Silahlı propaganda, kır ve şehir gerilla savaşı ile psikolojik ve yıpratma savaşını içerir."**

Devrimci mücadele tarihimiz, bu mücadele biçiminin nasıl yürütüleceği ve nasıl geliştirileceğine ilişkin zengin deneyimlere sahiptir. Ama *asil sorun*, bu mücadele biçimini ve bu mücadele biçimini temel alan devrimci stratejiyi kavramak ve pratiğe geçirmektir.

İşte legalizmin, pasifizmin soldaki ege-menliği, bu gerçeğin görülmesini engellemektedir. Bu gerçek görülmediği sürece, devrim basit bir "umut", bir "iman" konusu olmaktan öteye geçmeyecektir. Daha da olumsuz olanı, "evrimci" çalışma tarzını "inadına" sürdüren legalizmin etkisi altında kalan insanlar giderek "umutlarını" ve "imanlarını" yitirmeyi sürdürecekler, kendi güçleri dışında, gerçek devrimci mücadelenin gelişimi dışında "başka" gelişmelerden "medet" umar hale geleceklerdir, gelmektedirler.

* Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

"Temel mücadele biçiminin bu şekilde ele alınması, elbetteki öteki mücadele biçimlerinin ihmal edilmesi demek değildir. Silahlı propagandayı temel alan örgüt, öteki mücadele biçimlerini de gücü oranında ele alır. Ancak öteki mücadele biçimleri talidir. Silahlı propaganda, temel mücadele biçimidir. Bu ekonomik ve demokratik kitle hareketlerine seyirci kalınması demek değildir. Örgüt, gücü oranında, ekonomik ve demokratik hak ve istemler etrafında kitleleri örgütlemeye çalışır. Oligarşiye karşı her çeşit tepkiyi yönlendirmeye uğraşır. Ancak başlangıçta asla her yere koşmaz, gücünü aşan silahla güven altına alınamayan kitle hareketlerinin içine girmez. *Gücüyle orantılı olarak silahlı propagandanın dışındaki, bilinçlendirme, siyasi eğitim, propaganda ve örgütlenme işleri ile uğraşır.*" (agy)

Bugün, ekonomik, toplumsal ve siyasal düzeni değiştirebilecek hiç bir sınıfsal özelliğe sahip olmayan kadın hareketi, çevrecilik, işsizler hareketi vb.'nden, "Kürt sorunu"-nun AKP (ve asıl olarak Amerikan emperyalizmi) eliyle "çözülmesi"nden "medet" umulması (bir aralar "küreselleşme karşıtı hareket"ten "medet" umulduğu gibi), özcesi nesnel koşullardaki gelişme karşısında öznel gücün olmayışının yarattığı "çaresizlik", her seçim sonrasında yaşanan "kişisel bozgun havası", gerçek devrimci yolun, gerçek devrimci çizginin unutturulmaya çalışılmasının bir sonucudur.

Evet, çözüm, çare bu devrimci stratejide, bu devrimci çizgide, bu devrimci mücadele biçimindedir. Bu çizgi, bu strateji pratiğe geçirilmediği sürece, ister "sol"da yer alınlsın, ister "kitle" olunsun, gelişen siyasal olayların izleyicisi olmaktan, ekonomik krizlerin "mağduru" olmaktan bir adım öteye geçilemeyecektir.

Bu, temel tarihsel gerçektir.

Temel tarihsel gerçek bu olmakla birlikte, bunun pratiğinin kolay olacağını iddia etmiyoruz. Böyle bir devrimci stratejinin pratiğe geçirilebilmesi için, herşeyden önce, bu stratejiyi kavramış kadrolar gereklidir. Bu kadrolar da, "gökten zembille" inmeyecektir.

Mevcut düzen, 1980 sonrasında, legalistlerin, pasifistlerin, kuyrukçuların katkılarıyla yeni bir kuşak yaratmıştır. 90'ların söylemiyle "iki anahtarlı" (konut ve otomobil) ve kredi kartlı yaşam "umudu"na tutulmuş küçük-burjuvazi (kamu emekçilerinden toplu konut sakinlerine kadar), ne kadar AKP iktidarına karşı olursa olsun, her durumda mevcut düzenin sürmesinden yanadır, mevcut düzeni yıkacak ya da "istikrarsızlığa sürükleyecek" bir devrimci alternatifin varlığına karşıdır. Düzenin apolitikleştirici ve pasifize edici yapısal faaliyetleri, bu küçük-burjuvalar tarafından istemsel olarak desteklenmektedir. "Sol"un, seçimlerde binde küsur oy alan legalist solun "tabanı"nu oluşturanlar da onlardır. Onlar, *Komünist Manifesto*'-nun son sözleriyle, "zincirlerinden başka" kaybedecek şeyleri olan ve bunları kaybetmemek için düzene sınımsız sarılan, ama yine de ekonomik bunalımlarla her seferinde "kaybeden" hamkafalılardır.

Artık eskisi gibi, kent küçük-burjuvazisinin hızla politize olması ve bu politizasyon-

la gelişen kitle siyasal eylemleri söz konusu değildir. Bu nedenle de, devrimci mücadelenin kadroları da, böylesi bir gelişimin ürünü olmayacaklardır.

Devrimci mücadele, mevcut düzenden tüm umutları yitirenlerin, açlık ve sefalet içinde yaşayanların öfkeli bir başkaldırısı da değildir. Devrimci mücadele, bu düzenin değişmesi gerektiğinin bilincinde olan ve bu değişimi gerçekleştirmek için mücadele etmeye karar veren insanların yürüttüğü bir mücadeledir. Bu mücadele, kitleselleşmeden önce ve kitleselleşmek için, öncü savaşçı kadroların zorlu ve kararlı bir mücadelesini öngerektirir. 12 Eylül terörüyle (otuz yıl sonra bile!) korkutulmuş bireyler, bu korkuların üretildiğini anlayamadıkları sürece, böylesi bir mücadelenin zorlukları karşısında legalistlerin saflarında kalmayı sürdüreceklerdir.

Bugün devrimci mücadele, öncü savaşçı olabilmeyi göze almış kadroların eylemiyle sürdürülecek ve geliştirilecektir. Bu, bir bilinç işidir. Bu bilinç, kriz ortamında bile, eğer “düşürülmez”se, hiç bir zaman “düşmeyecek” olan iktidarın yıkılabileceğinin bi-

lincidir.

Bugünün somut koşullarında, yaşanan ekonomik, toplumsal ve siyasal kriz koşullarında, sözünü ettiğimiz devrimci bir örgütün mücadelesinin nelere yol açabileceğini bir an için düşünen herkes, bu gerçekleri kolayca anlayabilecektir.

Gelişen olaylar karşısında, “şimdi birileri çıksa da şöyle bir şey yapsa” diyorsanız eğer, biliniz ki, bu yolun dışında başka bir yolun olmadığını farkındasınızdır. Farkındaysanız eğer, bu yolun tek çıkış yolu olduğunu, başka bir alternatifin olmadığını biliyorsunuzdur. Belki bir şeyler yapmak isteyecek, ama pek çok nedenle yapamayacaksınız. Devlet, egemen sınıfın o baskı aygıtı, ne kadar kendi içinde çatırsa çatırsın, her durumda kendisine karşı olanlara karşı hazır ve nazırdır. Herkesin legalist, her şeyin açık ve aleni olduğu, her yerin yasadışı olarak izlendiği ve dinlendiği bir ortamda devrimci olmak çok daha zor ve çok daha “risklidir”. Yine de yapabileceğiniz bir şeyler vardır. Sadece bu yolu öğrenmek ve öğretmek bile, bu “çaresizlik” havasının dağılmasına katkıda bulunacaktır.

“Sovyetler Birliği’ni Çökertmek” Askeri Vesayetten Sivil Vesayete Geçiş

Siyasal planda, bir zamanlar kendilerine “II. Cumhuriyetçiler” adını veren ve 28 Şubat “mağduru” olmakla övünen, bugün ise “amiral gemisi” *Taraf*’ta teori ve “yandaş medya”da kariyer yapan “liberaler” ile yine 28 Şubat “mağduru” şeriatçılar (nakşibentler ve nurcular) ittifakı, Ergenekon operasyonlarından itibaren neredeyse “mutluluktan” uçuyorlar. Bir yandan 28 Şubat’ın “rövanşı”nı alırken, diğer yandan seksen yıl “inanana zulüm yapan” “kemalist elitler”le hesaplaşıyorlar. Ergenekon “davası” çerçevesinde bu hesaplaşma olanca hız ve bereketiyle sürerken, Genelkurmayın “darbe planları” bir bir ortaya çıkarılıyor, “darbeciler” teker teker teşhir ediliyor ve yer yer içeriye atılıyorlar. M. Ali Brand’ın sözüyle, “Ülkeyi uzun yıllardır yöneten Kemalist, laik kesim ve onu koruyup kollayan zinde güçler ile dindar-dinci kesim arasındaki bu hesaplaşmada... şimdi AKP, TSK’ya ince ayar yapıyor.”

Açıktır ki, siyasal plandaki bu gelişme ve hesaplaşma bir *iktidar mücadelesinden* başka bir şey değildir. Liberal-islamcı (ya da liberal-cemaat) ittifakı*, “kemalist elitler”in

* Hiç bir niceliksel gücü olmayan ve sınıfsal tabana dayanmayan “*Taraf liberaleri*”nin bu ittifaktaki rolü, 12 Mart döneminde Nihat Erim’in oynadığı rolle benzerdir. Nihat Erim, işbirlikçi-tekelci burjuvazinin feodal kalıntıları tasfiye etmek amacıyla gereksinme duyduğu kitle tabanını sağlamak için, “ilerici, Atatürkçü, reformcu” görünüm altında küçük-burjuva aydın kesimi oligarşiye yedeklemeye çalışmıştır. Bugün “liberaler”, benzer bir yedekleme işleviyle “cemaat”in müttefiki konumundadır. “Cemaat”in bu “liberaler”den beklentisi, küçük-burjuva aydın kesimin bir bölümünü kendisine yedeklemek ve “entelektüel bas-

elinden *devlet iktidarını* alabilmek için, gö-rüntüsel ve biçimsel hukuku tümüyle bir yana bırakarak nihai bir savaşa girişmiştir. Bu savaşın nasıl sonuçlanacağı tümüyle “dış dinamiklere” bağlıysa da,** bugün için liberal-islamcı ittifakı devlet aygıtının pek çok alanını denetime almış ve buradaki “kemalist elitler”i büyük oranda tasfiye etmiştir.

“Ulusalçılar”dan olabildiğince uzak duran “Kemalist elitler”, yani küçük-burjuva asker-sivil bürokrat ve aydın kesim ise, bu gelişmeler karşısında “merak etmeyin ordu var” söyleminde ifadesini bulan *beklentisel pasiflik**** içinde olayları izlerken, Seferberlik Tetkik Kurumu baskısıyla “işin başa düş-tüğünü” görmeye başlamışlardır.

Asıl olarak *Cumhuriyet* gazetesinde kendilerini ifade eden “ulusalçılar”, AKP iktidarının “ılımlı islam” görünümünü altında “laik cumhuriyeti ortadan kaldırmayı amaçladığı”nı ilk baştan itibaren söylemelerine rağmen, beklentisel pasiflik küçük-burjuva “laik” kesimdeki egemenliğini günümüze ka-

ki”yla diğer kesimlerini sindirmektir.

** Emperyalizmin talep ve çıkanna göre yukardan aşağıya doğru geliştirilen kapitalizm kendi dengesini emperyalist metropollerde bulur.

*** Ekonomide “beklentiler teorisi”, enflasyonun son tahlilde “psikolojik olgu” olduğu tezine dayanır. Buna göre, eğer bireylerin enflasyon beklentileri azalır, enflasyon da düşer. Bu nedenle enflasyonla mücadelenin temel unsuru, kitlelerde “olumlu beklenti” yaratmaktır. Bu da, açıktır ki, manipülasyondan başka bir şey değildir. “Medya”nın ekonomi sayfalarının temel işlevi budur. Siyasal ve toplumsal alanda bu teori “yükselen beklentiler devrimi” olarak adlandırılır. AKP iktidarının ilk döneminde, asıl olarak “liberaler” aracılığıyla AB beklentisi yaratılarak küçük-burjuva aydın kesimin pasifize edilmesi sağlanmıştır.

dar sürdürmüştür. Ama şimdi “iş, başa düşmüştür!”.

Ancak “laik” kesim, küçük-burjuva sınıfsal özellikleri gereği parçalı, dağınık ve heterojen bir topluluk oluşturur. Bu nedenle de, “iş” ne kadar “başa” düşürse düşsün, birleşik ve bütünsel bir güç olmaktan uzaktırlar. Bu “laik” kesimin, kendilerini “solcu” ya da “demokrat” olarak tanımlayan bölümü, uzun süre “demokrasi” ve “insan hakları” adına AKP iktidarının temelindeki siyasal güçleri ve bu güçlerin “nihai amacı”nı görmezlikten gelmiştir. “Solcu” yanlarıyla, AKP’nin “T.C.”yle hesaplaşmasını destekleyen, “demokrat” yanlarıyla da bu hesaplaşmadan “demokrasi”nin çıkabileceği umudunu (beklentisini) taşımışlardır. Bu tutum içindeki küçük-burjuva aydınları, AKP’nin, arka planda “merak etmeyin ordu var” olduğu için “fazla ileri gidemeyeceğini” düşlemişler ve AKP’nin çevresinde toplaşan “*iktidar özlemi*” içindeki sınıf ve tabakaların gücünü küçümsemişlerdir.

Ekonomik planda, AKP, 1960’ların sonunda gelişen Erbakan hareketinin üzerinde yükseldiği sınıflara, yani orta ve küçük sermaye kesimine dayanır ve bu kesimlerin gelişme ve tekelleşme özelemlerine denk düşer.

Erbakan hareketi (MNP ve MSP dönemi), giderek Anadolu esnaf-zanaatkar sermayesi ile tefeci-tüccar sermayesinin desteğini de almıştı. Erbakan’ın “milli görüş”ünün özünü oluşturan “milli sanayi”, bu bileşimde orta-sermayenin çıkarını ifade eder. Bu hareketin temel amacı, orta-sermayenin, yani tekelleşmemiş burjuvazinin gelişmesi ve tekelleşmesiydi. Bu bağlamda, Erbakan hareketi, anti-tekelci söylemle orta sermayenin tekelleşme özlemini dile getiriyordu. Yine bu sermaye kesimi açısından gelişimini ve tekelleşmesini önleyen en temel unsur olarak, işbirlikçi-tekelci burjuvazi ve emperyalizm ikilisinin elinde bulundurduğu finans sistemi görülüyordu. Yüksek faizli kredi sistemi orta-sermayenin gelişmesini engelleyen en temel unsurdur. Dolayısıyla da Erbakan hareketinin faizlere karşı oluşu, çıkarını savunduğu kesimlerin gelişimini sağlamayı amaçlıyordu. Diğer bir ifadeyle, Erbakan hareketinin anti-tekelci ve anti-faizci tutumu aslında, tekellere ve faize karşı olduğundan değil, temsil ettiği orta-sermaye kesimlerinin ekonomik olarak gelişmesini ve

tekelleşmesini sağlamak için kendi politikasını sürdürmek istemesindenidir.

12 Eylül döneminde Amerikan emperyalizminin “yeşil kuşak teorisi”* çerçevesinde islamcı kesimleri destekleme politikasının bir sonucu olarak Al-Baraka Türk, Faisal Finans vb. islami finans kuruluşları devreye sokulmuş ve orta-sermaye kesimleri tarihlerinde ilk kez “kendi” finans olanaklarına sahip olmuşlardır.

Ancak 1980 ekonomik bunalımı, emperyalist ülkelerdeki tüketim malları sektöründeki gelişmeler ve bu sektördeki pazar sorununu, geri-bıraktırlmış ülkelerdeki orta ve hafif sanayinin geliştirilmesini esas alan politikalarda önemli bir değişikliğe yol açmıştır. Artık temel amaç, geri-bıraktırlmış ülkelerde iç pazarı genişletmek amacıyla orta ve hafif sanayinin geliştirilmesi değil, emperyalist ülkelerin tüketim malları için pazar bulunması olmuştur.

İşte emperyalist ülkelerin tüketim mallarının bu pazar sorunu, geri-bıraktırlmış ülkelerde iç ticaretin geliştirilmesini ve emperyalist metallerin ülkenin en ücra köşelerine kadar götürülmesini zorunlu hale getirmiştir. Bu da, geçmiş dönemden farklı olarak, orta ve küçük sermayeden daha çok *orta ve küçük tüccarın* (tefeci-tüccar ile esnaf ve zanaatkar) öne geçmesine yol açmıştır. İslami finans kuruluşları aracılığıyla bu tüccar kesimi desteklenmiştir. Turgut Özal döneminde başlayan bakkalların marketleşmesi, marketlerin süpermarketleşmesi ve hipermarketlere dönüşmesi bunun sonucu olmuştur.

Böylece Erbakan hareketinin üzerinde yükseldiği sınıfsal ittifakta, yani orta ve küçük sermaye (sanayi sermayesi) ile tefeci-

* Bilineceği gibi, “yeşil kuşak teorisi”, Amerikan emperyalizminin “komünizmle mücadele stratejisi” çerçevesinde, Sovyetler Birliği’ne komşu olan müslüman ülkelerde “islamcı” hareketler ve iktidarlar oluşturarak Sovyetler Birliği’nin müslüman ülkeler tarafından kuşatılması teorisidir. Usama bin Ladin, Taliban ve Çeçenler bu strateji çerçevesinde örgütlenmiştir. Yine bu strateji çerçevesinde müslüman ülkelerde “islamcı” (11 Eylül’den sonra bunlara “radikal islamcı” denilmektedir) yerli gruplar oluşturulmuştur. ABD’nin kontr-gerilla stratejisinde bu tür “örtülü operasyonlar”ın giderleri dolaylı biçimde karşılanır. Al-Baraka Türk, Faisal Finans gibi islami finans kuruluşları Türkiye’deki islami hareketin finansmanı için kullanılmıştır. Bahriye Üçok, Muammer Aksoy ve Uğur Mumcu’nun öldürülmesi de bu oluşumların ve finansmanın ürünüdür.

tüccar ve Anadolu esnaf-zanaatkar sermayesi ittifakında tefeci-tüccar sermayesi ağır basan yan haline gelmiştir. Bugün AKP'nin "milli görüş gömleği"ni terk etmesi, "milli sanayi" hedefinin yerine ticaretin geçmesinden başka bir şey değildir.

AKP'nin üzerinde yükseldiği sınıfsal ittifakta tefeci-tüccar sermayesi belirleyici olmakla birlikte, nicelik olarak fazla olan kesim Anadolu esnaf-zanaatkar sermayesidir. "Temsili demokrasi" koşullarında bu niceliksel güç, aynı zamanda siyasal bir güç ortaya çıkardığından, AKP'yi iktidara taşıyan asıl unsur da bu Anadolu esnaf-zanaatkar sermayesi olmuştur.

Tüm bu sınıf ve tabakaların ortak özelliği, mevcut oligarşiye ve oligarşik yapıya tepkili olmalarıdır.

Emperyalist ülkelerin tüketim malları ticaretinin gelişmesi Anadolu esnaf-zanaatkar sermayesi ile tefeci-tüccar sermayesinin oligarşiye olan ilişkisini değiştirmiş ve oligarşiye olan bağımlılığını azaltmıştır. Artık onların doğrudan muhababı oligarşi değil, onun "efendisi" olan emperyalizm olmuştur. Dolayısıyla orta ve küçük sermaye kesiminin yerli işbirlikçi-teknelci burjuvaziye olan bağımlılığı nispi olarak azalmış, doğrudan emperyalizmle işbirliği yapabilmeye olanağı ortaya çıkmıştır. Böylece düne kadar orta ve küçük sermaye kesimi ile işbirlikçi-teknelci sanayi burjuvazisi arasındaki çelişkinin yanında çok daha güçlü bir çelişki görünür hale gelmiştir: İşbirlikçi ticaret burjuvazisi ile tefeci-tüccar sermayesi çelişkisi.

2001 kriziyle birlikte, değişik siyasal partilere dağılmış olan Anadolu esnaf-zanaatkar kesiminin niceliksel gücü AKP çevresinde bir araya gelmiştir. Bu nedenle AKP, tekelleşmemiş orta ve küçük sermaye ve tefeci-tüccar kesiminin yönlendirici ve ege-men güç olduğu bir ittifakta, Anadolu esnaf-zanaatkarının niceliksel gücünün birleşmesinin ürünüdür.

Bu ittifakın ortak paydası, mevcut oligarşiye ve mevcut oligarşik düzene tepkidir. Ortak özelliği ise, emperyalizmin tüketim malları ticaretiyle güçlenmiş olmalarıdır. Bir yandan orta-sermayenin tekelleşme özlemini yerine getirmek amacıyla mevcut işbirlikçi burjuvazinin alanlarını daraltmayı amaçlarken, diğer yandan emperyalizmin somut çıkarları ile kendi çıkarlarını özdeşleştirmiştir. (Bugün "açılım" olarak sözü edilen her-

şey bu özdeşleşmenin ürünüdür.)

Bu ittifakın diğer bir özelliği ise, 12 Eylül döneminde emperyalizm-işbirlikçi teknelci burjuvaziye oluşturmuş oldukları "consensus"un sona ermiş olmasıdır. Pratikte 1990'ların başında fiilen sona eren bu "consensus", ancak Türki cumhuriyetler ya da islam ülkeleri "açılımları"yla bir süre ötelenmiştir.

1996'da kurulan Refah Partisi-DYP koalisyon hükümeti, belli ölçülerde yeni bir "consensus" oluşturma girişiminin bir ürünüdür. Ancak işbirlikçi-teknelci burjuvazi ile gelişen ve güçlenen tefeci-tüccar sermayesi arasında oluşacak yeni "consensus"un kendi çıkarlarına ters düşeceğini hesaplayan işbirlikçi ticaret burjuvazisi ile onun Anadolu'daki uzantısı esnaf-tüccar kesiminin karşı çıkışı sonucu bu "consensus" girişimi 28 Şubat süreciyle sona ermiştir.*

Ancak eski "consensus", yani 12 Eylül döneminde oluşturulan "consensus" sona ermişken, ama yerine yeni bir "consensus" geçirilememişken 2001 Şubat krizi patlak vermiştir. Bugün yaşanan olayların temelinde bu belirsizlik yatar.

Bugün kesin olan, emperyalizmin kendi tüketim malları için pazara çok büyük gereksinme duyması ve bu temelde tefeci-tüccar ve Anadolu esnaf-zanaatkar kesimiyle işbirliğini geliştirmesidir. Düne kadar işbirlikçi-teknelci burjuvazi aracılığıyla yürütülen bu ilişki, bugün tefeci-tüccar sermayesiyle geliştirilmektedir. Bu nedenle de, son gelişen siyasal olaylar içinde işbirlikçi-teknelci burjuvazi sadece "izleyici" konumundadır.**

* 28 Şubat sürecinde esnaf ve tüccar kesiminin mesleki örgütlenmesi olan TOBB (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği) etkin bir unsur olmuştur. 1990-1995 arasında TOBB başkanlığını yapan ve RefahYol hükümetinde Sanayi ve Teknoloji Bakanı olan *Yalın Erez*'in istifası ve ardından Hüsamettin Cindoruk'un kurduğu DTP'ye (Demokratik Türkiye Partisi) katılması RefahYol hükümetinin düşürülmesinde belirleyici yere sahiptir.

** Bu işbirlikçi-teknelci burjuvazinin emperyalizm tarafından gözden çıkarıldığı demek değildir. Tersine işbirlikçi-teknelci burjuvazi emperyalizmin hala temel müttefikidir. Sadece orta ve küçük sermaye ile tefeci-tüccar kesimiyle ilişkiler işbirlikçi-teknelci burjuvazi üzerinden değil, doğrudan emperyalizm tarafından yürütülmektedir. Düne kadar ülke içindeki sınıfsal ve siyasal ilişkilerde ve "consensus"ların oluşturulmasında belirleyici rol oynayan TÜSİAD ve TOBB'un rolünün önemsizleşmesinin nedeni de budur.

Bu nispi olarak değişen ilişki ve çelişkiler altında yeni bir “*consensus*” oluşturulamamıştır. Eski “*consensus*”, sözcüğün güncel anlamıyla, “*askeri vesayet*” altında gerçekleştirilmiştir. Bu “askeri vesayet”in belirleyicisi ise, 1970’lerde *yükselen devrimci mücadeleden duyulan korkudur*. Ama bugün sömürücü sınıflar arasında yeni bir “*consensus*”un oluşturulmasını sağlayacak böyle bir “düşman” ya da zorunluluk mevcut değildir. Bu nedenle de, yeni “*consensus*”, AKP tarafından doğrudan *fiili güç ilişkileriyle* kurulmaya çalışılmaktadır. AKP’nin bu *fiili “consensus”* oluşturma çabası, temsil ettiği sınıfların doğrudan emperyalizmle işbirliğine girmiş olmalarıyla güç kazanmıştır.

“*Sivil vesayet*” denilen şey, AKP hükümeti aracılığıyla, yani *fiili ve siyasal zorlamayla* sömürücü sınıflar arasında bir “*consensus*” kurulmaya çalışılmasıdır. Bunun, yani *fiili “consensus”*un kendisini bir *anayasa metniyle resmi ve hukuki* hale getirip getiremeyeceği de belirsizdir.

Burada “devlet içindeki Sovyetler Birliği’ni çökertmek” söylemi, resmi ve hukuki bir durumdan daha çok *fiili durumu* ifade eder. Diğer bir ifadeyle, eski “*consensus*” çerçevesinde emperyalizmin *yeni ilişkilerinin* tanımlanması ve tanınması söz konusudur ve devlet kurumlarının işleyişi *fiilen* bu yeni ilişkilere uyarlanacaktır.*

Ancak AKP’de temsil edilen sınıf ve tabakaların bazı kesimleri bu durumu yeterli görmemektedir. Kendi egemenliklerinin kayıtsız-şartsız kabul edildiği yeni bir “*consensus*” talep etmektedirler. Bu talep, ağırlıklı olarak küçük ve orta (sanayi) sermaye kesimlerinden gelmektedir. AKP’nin emperyalist ülke mallarının ticaretine dayanan tefeci-tüccar sermayesinin çıkarlarını yalın biçimde savunur hale gelmesi bu kesimleri rahatsız etmektedir. Orta sermayenin tekelleşme talebi tam olarak yerine getirilememiştir ve ticaret sanayinin önüne geçmiştir. Öte yandan, işbirlikçi-teknelci burjuvazi ile “islami sermaye”nin Ülker gibi en irileri arasında belli bir “uzlaşma”, bir çeşit “*consensus*” oluşmaya başlamıştır. Küçük ve orta

sermaye kesimlerinin bu gelişmeler karşısında gösterdikleri tepki, bir yandan Saadet Partisi’nin “4x4 çekerli müslümanlar” söyleminde ifadesini bulurken, diğer yandan Bülent Arınç’ın başbakan yardımcılığına getirilmesine yol açmıştır.

Bugün Amerikan emperyalizminin gözetim ve yönetimi altında oligarşi yeniden biçimlendirilmeye ve bu yeni biçim altında “*consensus*” oluşturulmaya çalışılmaktadır. Her zaman olduğu gibi emperyalizmin temel müttefiki işbirlikçi-teknelci burjuvazinin ekseninde tefeci-tüccar sermayesinin en irilerinin içinde yer alacağı olası yeni oligarşik yapının, ne ölçüde tekelleşmemiş orta-sermaye kesimleriyle yeni bir “*consensus*” sağlayabileceği ise belirsizdir.

Şüphesiz oluşturulabilse bile, bu “*consensus*” da, eskileri gibi geçicidir. Bu da, tefeci-tüccar sermayesinde bu “*consensus*”un bir “kompro” olduğu düşüncesine yol açmaktadır ve AKP içinde bir “darbe korkusu” olarak ortaya çıkmaktadır. Verilen her türlü sözlü teminata inanmayan AKP, elindeki devlet olanaklarıyla bu süreci anlamaya ve referandum gibi araçlarla kendi konumunu güçlendirmeye çalışmaktadır. “*One minute*” çıkışı, Aydın Doğan’a kesilen yüksek vergi cezası, açık biçimde “*consensus*”un bozulmasından kuşkulanan orta-sermayenin ve bir bütün olarak tefeci-tüccar kesiminin, “uyum”un yerine “çatışma”yı öne çıkararak pazarlık gücünü artırma amacının siyasal görünümüdür.

Öte yandan tefeci-tüccar sermayesinin en irilerinin oligarşi içinde yer alması, geriye kalanlarla bugüne kadar sürdürdükleri “kader birliği”nin de sona ermesini getirecektir. Ülkerlerin Godiva’yı satın almalarıyla birlikte başlayan yeni süreçte, bu “kader birliği” önemli ölçüde dağılma belirtileri göstermektedir. Son aylarda, özellikle Konya merkezli orta büyüklükteki şirketlerin iflası bu süreci hızlandırma eğilimindedir.

Kaçınılmaz olarak bu ayrışma AKP içine de yansımaktadır. Bülent Arınç’ın temsil ettiği “milli görüş” çü kesim, Ülkerler gibi eski “kader birliği” içinde oldukları kesimlere karşı güvensizlik içindedir. Son Seferberlik Tetkik Kurumu “baskını”nda Tayyip Erdoğan ve Abdullah Gül’ün ikinci planda kalışı ve sessizliği, bu ayrışmanın ve güvensizliğin dışı vurumudur.

Öte yandan Saadet Partisinin dile getir-

* AKP’nin referandum süresini kısaltma girişimi ve Tayyip Erdoğan’ın “Türkiye referandumuna alışmalı” sözü bunun da *fiili* olarak gerçekleştirilmeye çalışılacağına belirtisi olarak kabul edilebilir.

diği “4x4 çekerli muhafazakarlar” a karşı gelişen tepkiler AKP’nin giderek zayıflamasına yol açmaktadır. İster istemez böylesi bir durumda “erken seçim” Tayyip Erdoğan’ın işine gelmemektedir. “Milli Görüş” tabanında böylesi çekişme ve güvensizliğin olduğu bir ortamda yapılacak bir seçimde IMF’nin vereceği krediler de işe yaramayacaktır.

Bugün AKP, gerek içte, gerekse emperyalizm-işbirlikçi tekelci burjuvazi ikilisiyle olan ilişkilerinde bir yol ayrımındadır. AKP ya kendisini vareden tüm sömürücü sınıf ve tabakaların “ortak özlemi”ni gerçekleştirmek için fiili olarak yaratılan durumu resmi ve hukuki bir temele oturtacaktır, ya da eski “consensus” temelinde fiili durumu sürdürmeye çalışacaktır.

AKP’nin birinci yolu seçmesi, açık biçimde işbirlikçi-tekeli burjuvaziyle çatışmaya girmesi ve onu tasfiye etmeye yönelmesi demektir. İşbirlikçi-tekeli burjuvazi varlığını ve gücünü sürdürdüğü sürece orta-burjuvazinin tekelleşme özlemi yerine getirilemez. Bu özlemi yerine getirmek ise, emperyalizmle çatışmayı göze almak demektir. Bu da, açıktır ki, AKP’nin fiili gücünü oluşturan temel unsurun (emperyalizmin) desteğini kaybetmesi anlamına gelir.

İşte bu yol, “sivil vesayet”in somut gerçekliğidir. Böyle bir “sivil vesayet” de, resmi ve hukuki ifadesini ancak şeriatla, şeri hukukta bulabilir.

İkinci yol ise, sözcüğün tam anlamıyla

belirsizlik demektir.

Sorunun özü, sömürücü sınıflar arası yeni ilişkinin *siyasal planda ve siyasal müdahalelerle* düzenlenmeye çalışılmasıdır. Ergekon operasyonundan İsrail çatışmasına kadar tüm gelişen olaylar bu siyasal düzenleme çabasının ürünleridir. Diğer bir ifadeyle, AKP’de bir araya gelen sömürücü sınıfların birliği, “siyasal düşmanlar” a karşı birlik olarak ayakta tutulmaya çalışılmaktadır. (MÜSİAD’ın bu süreçte devre dışı kalışının nedeni de budur.)

İşte bu siyasal düzenleme çabası, ekonomik ve sınıfsal ilişkilerin bir yana itilmesini getirmiştir. Bu siyasal düzenleme çabasının en büyük destekçisi ise, Anadolu esnaf-zanaatkar ile küçük sermaye kesimidir. “Durmak yok, yola devam” demektedirler.

Böylece, bir bütün olarak AKP’yle çıkarlarını özdeşleştirmiş sömürücü sınıf ve tabakalar arasında “yol” a ilişkin farklılaşmalar belirginleşirken, diğer taraftan siyasal düzenlemeler ile ekonomik ilişkiler arasındaki çatışki büyümektedir. Bu gelişmelerin en tipik olgusu ise, her iki durumda da siyasal müdahalenin belirleyici konumda bulunması ve bir çeşit “bonapartist” bir çözümün tek seçenek haline gelmesidir. Diğer bir ifadeyle, “sivil vesayet” in, kendi gerçekliğini “bonapartist” bir iktidarda bulabileceğidir. Bu ise, “askeri vesayet” in kurulmasından, yani askeri bir darbenin yapılmasından başka bir şey değildir.

Genelkurmay ile Fettullahçı Cemaat Arasında “*Consensus*” ya da “Uyumlu Çatışma”

“Ülkemizde feodalizmin hemen hemen tasfiye edilmiş olması, ancak bu tasfiyeye uygun düşen bir nitelikte kapitalizmin gelişmemiş olması, hem yarı-feodal üretim ilişkilerinin kısmen yaşamakta olmasının, hem de sınıfsal olarak feodallerin üstyapıdaki etkinliklerinin maddi temelini oluşturmaktadır. Bu çözümlenmelerden, ülkedeki ekonomik ve siyasi kargaşanın nedeninin, emperyalist-kapitalist üretim ilişkilerinin devamını sağlayan hareket ile feodal üretim ilişkilerinin (üstyapısı ve hatta siyasi etkinlikleri de dahil) hareketi arasında çelişme olduğu yanılığısına varılmamalıdır. Böylesine bir yanılığ, temel çelişmeyi gözden kaçırmak olduğu gibi, tekelci burjuvaziye misyon yüklemek olur. Bu görüş, devrim sorunlarında karşımıza tehlikeli (saptırıcı) bir biçimde çıkar...”

Emperyalist-kapitalist üretim ilişkilerinin, ülkenin iktisadi evrimi ile çatışma ve ‘uyum’ durumu, sınıfsal plana, oligarşinin başta proletarya olmak üzere, emekçi yığınlarla çatışması, feodallerle ‘uyum’lu çatışması, köylülükle ‘iktisadi uyum’ çerçevesinde ‘uyum’u şeklinde yansır. Oligarşinin feodallerle ve köylülükle olan uyumu, ülkedeki nispi demokratik ortamın temelini oluşturur.

Ülkedeki nispi demokratik ortam, feodallerin üst yapısal olarak varlıklarını sürdürmeleri için gerekli bir ‘demokratik’ ortam olduğu gibi, köylülüğe de o iktisadi ‘uyum’ için gereklidir.” (İlker Akman, Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz)

Son dönemde (“Medyatik” ve “yandaş medya”nın ortak diliyle söylersek) ülkemizde “alışılmadık” şeyler oluyor, pek çok “ilkler” yaşanıyor. Generaller ve alt rütbeli subaylar tutuklanıyor, kuvvet komutanları sorgulanıyor, askeri lojmanlar aranıyor ve son olarak da Seferberlik Tetkik Kurulu, nam-ı diğer “kontr-gerilla merkezi” basılıyor. Tüm bunların, “Ergenekon çetesi”nin “askeri darbe” planlarına karşı başlatılan operasyonların bir parçası olduğu “medya” tarafından her gün ilan edilmiştir.

Şüphesiz bunların her biri “medya”nın büyük ilgisini çekerken, Seferberlik Tetkik Kurulu’nun basılması ve buradaki “kozmetik gizli belgeler”in haftalarca belli bir “yargıç” tarafından didik didik edilmesi, Aydın Doğan’ın “merkez medyası”nda “yepyeni gelişme” olarak değerlendirilirken, “yandaş medya”nın şeriatçı, “ılımlı islamcı” ve neo-

liberal yazarları “demokrasi” adına sevinç çığlıkları atmışlardır.

Resmi adıyla Seferberlik Tetkik Kurulu’nun, nam-ı diğer “kontr-gerilla merkezi”nin yahut eski adıyla “Özel Harp Dairesi”nin basılması ve buradaki “kozmetik gizli” belgelerin haftalarca tek bir “yargıç” tarafından incelenmesi elbette “yeni”, hatta “yepyeni” bir durumdur. “Medya”nın ortak kanısına göre, bugüne kadar ülkemizde yapılan tüm askeri darbelerin altında bu “Özel Harp Dairesi” bulunmaktadır. Öyle ki, “Özel Harp Dairesi”, tüm zamanlarda (kimilerine göre İttihat-Terakki’nin “Teşkilat-ı Mahsusa”sından günümüze kadar) askeri darbelerin hazırlayıcısıdır. 6-7 Eylül olaylarının (1954), 12 Mart sabotajlarının (1971), 12 Eylül öncesindeki “iç savaş”ın (1975-1980) yaratıcısı da bu “Özel Harp Dairesi”dir. *Amaç askeri bir darbenin koşullarını yaratmaktır!*

“Yandaş medya”nın da, “merkez medya”nın da, “sol medya”nın da ortak kanısı budur.

Bu ortak kanının en fazla üzerinde durduğu yan ise, “Cumhuriyet Türkiye’inde” meydana gelen her türlü yasadışı operasyonların, işkencelerin, askeri darbelerin “müsebbibi” olan “Özel Harp Dairesi”nin Genelkurmayın “yatak odası” olduğudur. Dolayısıyla Seferberlik Tetkik Kurulu’nun “basılması” olayı, AKP iktidarının Genelkurmayın “mahremine” girmesi olarak değerlendirilmiştir.

Her ne kadar görüntüsel “demokrasimizin” anayasasına göre “özel hayatın gizliliği” esas olsa da, Ergenekon iddianamelelerinde somut olarak görüldüğü gibi, AKP’nin denetimi altındaki devlet, herkesin özel hayatına müdahale edebilmektedir ve “özel hayatın gizliliği” ortadan kaldırılmıştır. Böylesine bir “demokratik ortam”da da, doğal olarak Genelkurmayın “yatak odası”na, yani “özel hayatı”na müdahale edilmesinde şaşılacak bir yan yoktur. Şaşırtıcı olan, Genelkurmay gibi devletin en önemli ve en sürekli siyasal kurumunun, seçimle “gelip” seçimle “gideceği” varsayılan bir hükümet tarafından, yani geçici bir siyasal güç tarafından denetime alınmasına sessiz kalması, boyuneğmesidir. Genelkurmay ki, bugüne kadar tüm hükümetlere boyun eğdirmiş ve eğmeyenleri devirmiş bir devlet gücünün merkezidir ve yıllarca söylendiği gibi “irtica”ya karşı “laiklik”in savunucusu ve kollayıcısıdır.

İşte “laiklik”in savunucusu ve kollayıcısı Genelkurmayın “kozmik gizli” belgelerinin olduğu yer olarak kabul edilen Seferberlik Tetkik Kurulu, AKP hükümetinin talimatıyla basılmıştır!

Yine inançlara göre, devlet, genel tanımla egemen sınıfların baskı aygıtı, her yaptığını önceden planlar, bunları kayda geçirir. Bu inanca göre, devlet bürokrasisinde her şey kayıt altındadır ve bu kayıtlar “gizli”, “çok gizli”, “kozmik gizli” belgeler olarak on yıllarca “saklanır”. Demirel’in sözüyle, devlette hiç bir belge kaybolmaz. Dolayısıyla, tüm Cumhuriyet dönemi boyunca “özel harp dairesi”nin gerçekleştirdiği her türlü “operasyon” da kayıtlara geçmiştir ve saklanmaktadır. Üstelik *Genelkurmay’a bağlı* bu devlet kurumunun temel görevlerinden birisi de, herkesi *fişlemektir*.

İnanç bu olduğu için, Seferberlik Tetkik Kurulu’nun basılması ve haftalarca bir “yargıç” tarafından tüm belgelerin incelenmesi, Cumhuriyet tarihinde bir “ilk”i oluşturmaktadır ve bu “ilk”, devletin “kozmik gizli” belgelerini inceleyerek pis ve kirli çamaşırları tek tek saptamaya hizmet edecektir! Dolayısıyla “kontr-gerilla avcısı” Fikri Sağlar’dan “tecrübe konuşuyor”culara (Hasan Cemal ve Cengiz Çandar), Derya Sazak’tan Oral Çalışlar’a ve *Taraf*’ın polis istihbarat elemanı yazarlarından tüm “yandaş medya” yazarlarına kadar tüm “demokrasi yandaşları”, koro halinde ülkede “çok önemli şeyler” olduğunu bağıra bağıra ilan ettiler.

Görevi, “herkesi fişlemek” olan bir devlet kurumunun “arşivi”ne girilmesi ve inceleme yapılması, açıktır ki, bu kurumun sadece bugüne kadar neler yaptığının ve neler yapmayı planladığının “belgeleri” açısından değil, aynı zamanda kimlere nasıl baktığının, onlara karşı neler “tasarladığının” öğrenilmesi açısından da önemlidir, en azından “medya”ya göre böyledir.

Daha dün kadar “kuru imza-ıslak imza” muhabbetlerinde Genelkurmayın “Bilgi Destek Dairesi” ve “Plan ve Harekat Dairesi” ülkedeki tüm darbe faaliyetlerinin odağı ve merkezi olarak ilan edilmişken, şimdi Seferberlik Tetkik Kurulu’nun bu işlerin “gizli merkezi” olduğu iddia edilmektedir. Ve hatta Genelkurmayın “Plan ve Harekat Dairesi”nin tüm icraatlarının kayıtlarının da bu “gizli merkez”de olduğu söylenebilmektedir.

Şüphesiz bu ve benzeri iddialar, kanılar, inançlar içinde neyin ne olduğunun karma karışık edilmesinde şaşırtıcı bir yan yoktur. Çünkü “medya” aracılığıyla yayılan “haberler” ve “bilgiler”, tümüyle “örtülü operasyon”un örtüsünü oluşturmaktadır.

Tüm bu süreçte ve olaylarda bir şey açık ve nettir: Genelkurmay “emir-komuta” zinciri içinde *sürekli, yekpare ve bütünsel* bir devlet kurumuyken, AKP kendi içinde değişik tarikatlar ve cemaatleri barındıran *parçalı, geçici* bir siyasal oluşumdur. Ama tüm parçalı ve geçici özelliğine rağmen bir bütün olarak AKP, Genelkurmayın her zaman kendisini devirmeye hazır olduğu inancı ve korkusu içinde yaşar. Bu inanç ve korkuyla hareket eden AKP, her durumda kendi siyasal varoluşunun güvencesini Amerikan emperyalizminin koşulsuz hizmetkan olmakta

bulmuştur. AKP'ye göre, Amerikan emperyalizminin koşulsuz hizmetkar olunduğu sürece (ve "liberal" söyleme göre, "uygun uluslararası koşullar" varolduğu sürece) Genelkurmay kendisine karşı bir askeri darbe yapmaya cesaret edemeyecektir. Ama yine de, koşullar değiştiğinde, darbe "riski" her zaman vardır ve varolmayı da sürdürecektir.

Bu düşünceye sahip olan AKP "kurmaları" (ya da "mehteran takımı"), Amerikan emperyalizminin desteğine sahip oldukları süreçte, zamanı, ordu içindeki etkilerini ve güçlerini artırmak, Genelkurmayı hizaya getirmek ve olabılırsa ("nihai hedef") Genelkurmayı "ele geçirmek" için kullanmayı hesaplamışlardır. Ergenekon operasyonları ve son "baskın" olayı, bu amaca yönelik olarak, İlker Başbuğ'un sözünü ettiği "asimetrik psikolojik savaş" bağlamında, AKP operasyonları görünümü kazanmıştır.

Açıktır ki, tüm bunlar gerçeğin çarpıtılmasından, nesnel gerçeklerin yerine öznel kanıların geçirilmesinden başka bir şey değildir.

Kim ne söylerse söylesin, ülkemizin temel gerçeği, ülkemizin Amerikan emperyalizmine bağımlı geri-bıraktınlmış bir ülke olduğudur.

Henüz insanlar "paranoyaklaşmadan" önce, ülkemizdeki tüm ekonomik, toplumsal, siyasal ve askeri gelişmelerin Amerikan emperyalizmi tarafından planlandığına ve yönetildiğine inanırlardı. Bu öylesine bir inançtı ki, ülkemizdeki her türlü siyasal gelişmenin doğrudan Amerikan emperyalizmi tarafından hazırlanmış bir plana uygun olarak gerçekleştiğine inanılırdı. Örneğin *şeriatçı* kesimin inancına göre, "siyonistler" ABD'nin "gizli yöneticileri"ydiler ve bu "siyonistler" islama karşı her türlü saldırının asıl sorumlularıydı; NATO ülkelerindeki kontr-gerilla örgütlenmesi olarak ilan edilen "Gladyo", CIA ve Pentagon'un gizli örgütüydü. Ülkemizde askeri darbelerin koşullarının yaratılmasından askeri darbenin gerçekleştirilmesine kadar tüm "örtülü operasyonlar", doğrudan CIA ve Pentagon tarafından planlanmış ve yürütülmüştü. Paul Henze'nın 12 Eylül askeri darbesini "bizim oğlanlar yaptı" sözü de bunun kanıtı olarak gösterilirdi. "Gladyo" popülerleşmeden önce, ülkemizdeki her türlü olayın MİT-CİA işbirliğiyle gerçekleştirildiği ve bu olayların aydın-

latlabilmesi için "MİT arşivi"ne girilmesi gerektiği söylenirdi. Günümüzde ise, AKP'nin "Kürt açılımı" ya da "demokratik açılım"ının bir "ABD planı" olduğundan neredeyse kimse şüphe duymamaktadır.

Ama bugün, "MİT arşivi"nin yerini Seferberlik Tetkik Kurumu "arşivi" alırken, MİT'in yerine "Özel Harp Dairesi" geçirilmiştir. Ve herkesin açıkça görebileceği gibi, gelişen olaylarda MİT'den hiç söz edilmemektedir. Amerikan emperyalizmi, "siyonistler" vb. "düşmanlar" ise çoktan unutturulmuştur.

Burada biraz durup, egemen "mantık" çerçevesinde bu durumu "değerlendirmek" gerekmektedir.

Eğer günümüze kadar ülkemizdeki tüm askeri darbelerin arkasında Amerikan emperyalizmi (CIA ve Pentagon) varsa ve onun ülkedeki "ortağı" MİT idiyse, bugün AKP'ye yönelik bir askeri darbe "planının" arkasında Genelkurmay ve Seferberlik Tetkik Kurulu bulunuyorsa, açıktır ki, Genelkurmay ve Seferberlik Tetkik Kurulu Amerikan emperyalizminin denetiminin dışına çıkmıştır, ondan "bağımsız" olarak hareket etmektedir.

Eğer Genelkurmay Amerikan emperyalizminden "bağımsız" hareket ediyorsa, o zaman "kozmetik gizli" belgelerin bulunduğu Seferberlik Tetkik Kurumu'nun basılmasını sağlayan Amerikan emperyalizmidir (CIA ve Pentagon) ve bu operasyonda MİT, CIA'nın yerli ortağıdır!

Öyleyse "sekiz sütuna manşet"ten şu yazılabilir: Amerikan emperyalizmi Türk Genelkurmayına karşı operasyon yapıyor!

Böyle bir "vargı" için somut kanıt olarak da, ABD'nin 1 Mart tezkeresinin kabul edilmesinden dolayı Genelkurmayı sorumlu gördüğü düşüncesi gösterilebilir. Üstelik "çuval olayı" da, kanıtın kanıtı olacaktır.

Denilebilir ki, Amerikan emperyalizmi, gerek 1991 "Körfez Savaşı"nda, gerek 2003 Irak işgalinde kendisine karşı çıkan "Türk genelkurmayı"nın "işini bitirme"ye karar vermiştir!

Bu "işbitirici" karar, onlarca yıldır *kendi* emir-komuta zinciri içinde hareket eden ve onlarca yıl önceden *kendisi tarafından* planlanmış bir hiyerarşik yapıya sahip olan Genelkurmayın, kayıtsız-şartsız Amerikan emperyalizminin talimatlarına uymasını sağlayacak bir yapılanmaya dönüştürülmesi "karan" olmak durumundadır. Akşamdan sa-

baha bir askeri darbe olacağı korkusuyla yaşayan AKP iktidarı da, böyle bir “karar” sayesinde geceleri rahatça uyuyabileceği kanısına sahip olmuştur. Böylece uygulama, ABD-AKP “ortak operasyonu”na dönüşmüştür!

Bu “teori”nin ya da “komplo”nun birinci bölümü, en açık biçimde Fehmi Kuru tarafından yıllarca dile getirilmiştir. Eksik olan halka, ABD-AKP “ortaklığı”dır ve bu da ABD’de yaşayan Fethullah Gülen aracılığıyla tamamlanmıştır! Bunun kanıtı ise, Seferberlik Tetkik Kurulu “baskını”na ilişkin ihbarın ABD’den telefonla yapılması ve “kozmetik oda”da inceleme yapan “yargıç”ın Fethullah Gülen’i beraat ettiren “cemaat hakimi” olmasıdır.

Bu durumda, Genelkurmayın “baş düşmanı” ABD ve AKP “koalisyonu” olurken, “savaş sloganı” da “Kahrolsun Amerikan emperyalizmi ve onun yerli işbirlikçisi AKP!” olacaktır!

Şüphesiz bu pilav daha çok su kaldırır!

Gerçekliğe dönecek olursak, ülkemizin Amerikan emperyalizmine bağımlı geri-bıraktırmış bir ülke olduğudur. Ve Amerikan emperyalizmi, dışsal bir olgu değil, içsel bir olgudur. Dolayısıyla Amerikan emperyalizmi ülkenin ve devletin içinde yer alır.

Diğer yandan 12 Mart döneminde yapılan geniş tasfiyelerle ordu, oligarşinin ve dolayısıyla Amerikan emperyalizminin kayıtsız-sartsız denetimi altına alınmıştır. Ordu içinde “aşağıdan darbe” olasılığı tümüyle ortadan kaldırılmıştır ve ordu, “iç savaş” ordusu haline dönüştürülmüştür.*

* “Artık Türk Ordusu, oligarşinin halkımıza karşı yürüttüğü baskı politikasının açık ve doğrudan bir aleti olmuştur.

Fakat Türk ordusunun alt kademe subaylarının niteliğini belirleyen milliyetçiliktir. Çoğunluğu da askeri liselerden gelen, küçük-burjuva emekçi kökenli kişilerdir. On yıldır emperyalizm sistemli çalışarak, ordunun küçük-burjuva devrimci geleneğini geniş ölçüde değiştirmiş, 12 Martla birlikte geniş tasfiyelere gitmiştir. Latin Amerika’daki gibi iç savaşa uygun bir biçimleniş olmayan geniş Türk ordusunda, daha bir süre devrimci geleneğin izleri görülebilir. Ancak süratle oligarşi, tasfiyeler ve yeniden düzenlemelerle orduyu iç savaş ordusu haline getirerek doğrudan vurucu gücü haline getirmektedir.” (Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III.*)

Bugün “yandaş medya”, değişik yasa ve yönetmeliklerde yapılan değişikliklerle ordunun “iç düşman”a karşı özel olarak yapılandırıldığını açıkça yazmaktadır.

Bilinen tarihsel gerçekler, ordunun Amerikan emperyalizminin izni ve icazeti olmaksızın hiç bir zaman askeri darbe yapmaya kalkışmadığıdır. 11 Eylül günü Hava Kuvvetleri Komutanı Tahsin Şahinkaya’nın özel uçakla ABD’ye gitmesi, 12 Eylül darbelerinin tüm iddialarına karşın, darbenin ABD’nin izni ve icazetiyle gerçekleştirildiğini kanıtlar. 28 Şubat “post-modern darbesi”nin ABD’nin izni ve onayla gerçekleştirildiği de açıktır. (Erbakan takımının “Çekiç Güç”e karşı tutumları, “milli sanayi”, “anti-siyonist” söylemi ortadadır.)

Gerçek buysa, bugün ne değişmiştir? Neden Amerikan emperyalizmi AKP aracılığıyla Genelkurmayı yıpratmaya ve tasfiye etmeye çalışmaktadır?

Bilinen, ama her durumda unutturulmaya çalışılan gerçek, AKP’nin Amerikan emperyalizminin izni ve icazetiyle kurulduğu ve iktidara getirildiğidir. AKP’nin kuruluşuna ilişkin Abdullah Gül’ün ABD’deki gizli görüşmeleri, bu görüşmelerde ABD’ye verilen güvenceler değişik zamanlarda “medya”da yer almıştır. Aynı biçimde, 2002 seçimleri öncesinde Ertuğrul Özkök’ün yönetimindeki “merkez medya”nın koalisyon hükümetine, özel olarak da Ecevit’e karşı yürüttüğü kampanya da ortadadır.** AKP’nin iktidarı olmasından hemen sonra IMF borçlarının ödenmesinin ertelenmesi, her seçim öncesinde IMF’nin borç ödemelerini ertelemesi ve Dünya Bankası kredilerinin verilmesi, *** ABD kaynaklı Hedge fonlarının Dubai üzerinden Türkiye’ye aktarılması gibi Amerikan emperyalizminin açık ekonomik desteği de söz konusudur.

AKP iktidarı döneminde, ABD tekellerinin çıkarları özenle korunmuş ve geliştirilmiştir. Motorola telefon tekelinin Uzanlardan 2,5 milyar dolarlık alacağının Telsim’in satışı yoluyla TMSF tarafından tahsili, Cargill’in Ülker ortaklığıyla “tadlandırıcı” pazarını genişletmesi, GDO’lu tarım ürünlerinin ithalatının serbest bırakılması vb..

Bir tarafta Amerikan emperyalizminin

** Bu kampanyada Emin Çölaşan ve Fikret Bila özel bir görev yerine getirmişlerdir. Bkz. *Kurtuluş Cephesi*, Dezenformasyon ve Kamuoyunun Koşullandırılması - “Uyuyan Güzeller” (“Rüya Timi”) Nasıl ve Neden Uyandırıldı?, Sayı: 68, Temmuz-Ağustos 2002.

*** Temmuz 2007 genel seçimlerinden önce Dünya Bankası İstanbul büyükşehir belediyesine 820 milyon dolar kredi açmıştır.

“eski” dostu Genelkurmay, diğer tarafta yeni “müttefiki” AKP bulunmaktadır. Bir taraf, “milli güvenlik belgesi” ya da “iç hizmet kanunu” temelinde “laikliğin savunucusu”, diğer taraf “laikliğe aykırı faaliyetlerin odağı”dır. Bir taraf Amerikan emperyalizminin askerleştirilmiş ekonomisinin müşterisi, diğer taraf emperyalist tüketim mallarının tüccarıdır. Bir taraf BOP’da (Büyük Ortadoğu Projesi) kullanılacak bir askeri güçtür, diğeri BOP’da kullanılan bir ideolojik güçtür. Bütün bunlara Fethullah Gülen’in “İslam aydınları” üzerinde ideolojik egemenlik sağlama aracı oluşu da eklenmelidir.

Taraflar, yani Genelkurmay ve AKP-Fethullah Gülen cemaati ne kadar birbirine taban tabana zıt “kutuplar” olarak görünürlerse görünsünler, her durumda Amerikan emperyalizminin çıkarlarına denk düşen iki kesimi oluştururlar. Amerikan emperyalizmi açısından bu iki kesim, “çatışan” değil “uyuşan” kesimler olmak zorundadır.

İşte Amerikan emperyalizmi, “çatışan” bu iki kesim arasında yeni bir “consensus” oluşturan “arabulucu” güç gibi ortaya çıkmıştır. Özellikle İlker Başbuğ’un Nisan 2009’da “cemaatler”i hedef alan konuşmasından sonra Genelkurmay ile Fethullah Gülen “cemaati” arasındaki “güvensizlik”in açık bir hesaplaşmaya dönüşmesiyle birlikte bu “arabuluculuk misyonu” daha da belirginleşmiştir.

Nisan 2009’dan sonra *Taraf*’ın yayınladığı ilk “belge”nin “AKP ve Gülen’i Bitirme Planı” olarak sunulması bu çatışmanın sonucudur. Fethullah Gülen’i berat ettiren “yarıç”ın (Kadir Kayhan) “Kozmik oda”daki 26

günlük “incelemesi” ve buna karşılık Genelkurmayın “hukuki gerekçeler”le sessiz kalması, açık biçimde Genelkurmay ile Gülen cemaati arasında bir “uzlaşmanın”, karşılıklı “güvensizliği” gidermenin bir sonucudur. Bugün için, Amerikan emperyalizminin gözetimi ve denetimi altında Genelkurmay ile Gülen cemaati kısmi bir “uzlaşmaya” varmış görünmektedirler. Ancak bu “uzlaşma”, henüz tüm AKP’yi, AKP’yi oluşturan tarikatları kapsamamaktadır. Son “Balyoz darbe planı” da bu durumun bir ürünüdür.

Burada Genelkurmayın Gülen cemaati ile ne kadar “uzlaştığı”, karşılıklı “güvensizlik”in ne kadar giderildiği çok önemli değildir. Önemli olan her iki tarafın da Amerikan emperyalizminin istediği doğrultuda hareket etmeleridir.

Tüm bu “çatışma” ya da “uyumlu çatışma” sürecinde en ilginç olan yan ise, tüm zamanların “örtülü operasyonları”nı gerçekleştiren MİT’in adının hiç geçmemesidir. Bu nedenle, bu süreçte açığa çıkan bir başka gerçek, MİT’in, en alt kademesinden en üstüne kadar Amerikan emperyalizminin kayıtsız-şartsız bir şubesi haline dönüştürüldüğü ve içindeki askeri personelin pasifize edildiğidir. “Yandaş medya”ya sızdırılan tüm bilgi ve belgeler de bu “şube”nin süreçte etkin bir rol oynadığının açık göstergesidir.

Şimdi sırada AKP’nin niceliğini oluşturan tarikatlar ile Genelkurmay arasındaki “çatışma”nın “uyumlu çatışma”ya ve giderek bir “consensus”a dönüştürülmesi vardır. Ancak bunun Amerikan emperyalizminin çıkarına ne kadar denk düşeceği belirsizdir.

Savaş Planlaması ve Planlı Darbe

Baştan belirtelim ki, bu yazı, beş bin sayfa olduğu iddia edilen “Balyoz hareket planı”nın gerçek ya da gerçekdışılığıyla ilgili değildir. Yazının amacı, “beş bin sayfalık darbe planı olur muymuş?”da ifadesini bulan pragmatizmin yaratmış olduğu körlüğü ortaya koymaktır.

Yine baştan belirtelim ki, yazıda geçen pek çok sözcük *askeri kavramlar* olup, çoğu durumda *siyasal* alanda da kullanılır. Bu nedenle “kelime yorumu”na tabi tutulamazlar. Askeri ya da siyasal *kavram* olarak, *tanımlandığı* anlam ve içerikleriyle anlaşılmalı ve değerlendirilmelidir.

Evet, askeri darbeler, ister “aşağıdan”, yani bir grup askerin gizli örgütlenmesi sonucu yapılsın, ister “yukarıdan”, yani emir-komuta zinciri içinde yapılsın, her durumda bir düşünceye ve bu düşüncenin uygulamaya sokulmasına ilişkin planları kapsar. Özellikle emir-komuta zinciri içinde yapılacak bir askeri darbe, kesinkes en üstten (genelkurmay ve kuvvet komutanları) en alta (çavuş, onbaşı ve erler) tüm ordunun harekete geçildiğinde nerede, nasıl ve hangi görevleri yerine getireceğini ayrıntılı olarak ortaya koyan bir plana dayanır. Bu plan, aynı zamanda tüm ordu mensuplarının hareket sırasında yerine getirecekleri görevlere ilişkin yazılı ya da sözlü “talimatları” içerir. Bu nedenle, “darbe planları”, Türk silahlı kuvvetleri gibi yaklaşık bir milyona yakın mevcudu olan bir ordu açısından, kaçınılmaz olarak binlerce sayfa tutacak “belge”yi kapsar.

Emir-komuta zinciri içinde gerçekleştirilecek bir askeri darbe, Talat Aydemir olayında olduğu gibi birkaç “serdengeçti”nin,

“sergüzeşt”in, kelle koltukta girişikleri askeri isyanlardan temelden farklıdır. Yine de emir-komuta zinciri dışında gerçekleştirilen darbe girişimleri ya da askeri isyanlar da, her durumda isyancıların düzeyine bağlı olarak belli bir amaca ve buna uygun bir planlamaya sahiptir. Burada “aşağıdan” darbe hazırlıklarını, darbe girişimlerini ve darbeleri ele almayacağız. Vurgulamak istediğimiz, askeri nitelikte her hareketin ya da harekâtın belli bir *ön planlamaya* sahip olduğudur.

Belli bir askeri eğitimden geçmiş subaylar açısından ise, her ön planlama, uygulamadan önce mutlak surette “test” edilmek zorundadır. Adına “harp oyunları”, “plan semineri” vb. denilen ve masa başında gerçekleştirilen “testler”, yapılan planlamanın teorik olarak ne ölçüde tutarlı ve bütünsel olduğunun, ne ölçüde amaca uygun olduğunun ve ne ölçüde gerçekliğe yaklaştığının saptanmasını sağlar. Böylece bir ön plan ya da taslak, soyut planda ele alınarak değerlendirilir ve geliştirilir. Ardından bu soyut planlamanın teorik bilgiyle (tarihsel deneyim vb. sonucu elde edilmiş genel ve evrensel bilgiler), somut gerçeklerle ne kadar bağdaştığına bakılır. Bu aynı zamanda soyut planların *somut gerçeklerle* zenginleştirilmesi, yeniden biçimlendirilmesi ve *pratikte uygulanabilir* hale getirilmesidir. Çünkü soyut gerçek yoktur, gerçek her zaman somuttur.

Diğer bir deyişle, emir-komuta zinciri içinde gerçekleştirilecek ve gerçekleştirilen her askeri darbe, herhangi bir *askeri savaş harekâtı* gibi ele alınır ve planlanır. Bir or-

dunun neredeyse kusursuz denilebilecek işleyiş mekanizması da, bu *planlamaya* ve bu planlamanın gerektirdiği talimatların harfiyen yerine getirilmesini sağlayan *disipline* bağlıdır.

Pragmatist bir kafa yapısı açısından böylesine ayrıntılı bir planlama ve bu planların uygulama öncesinde soyut planda (teorik olarak) değerlendirilmesi (harp oyunları, plan seminerleri vb. yoluyla) fazla bürokratik ve gereksiz görülebilir. Pragmatizm için, asıl olan araçlar değil amaçtır; amaç gerçekleştiği sürece aracın niteliği ve içeriğinin önemi yoktur. En yalın haliyle “ben yaptım, oldu” ya da “kervan yolda düzülür” zihniyeti, askeri savaşın ayrıntılı olarak planlanmasını kaçınılmaz olarak anlamsız ve gereksiz görecektir. Ancak hiçbir gerçek savaş, planlama olmaksızın gerçekleşmez.

Bu konuda en bilinen ve yakın tarihin en önemli örneği, II. Yeniden Paylaşım Savaşının başlangıcında Nazi Almanyasının “*Blitz Krieg*” (Yıldırım Savaşı) denilen saldırıyla Fransızların *Majino* savunma hattını geçişleridir. Gerek “*Blitz Krieg*”, gerekse *Majino savunması*, olasılık hesaplarına göre yapılmış en kapsamlı savaş planlamasına dayanır.

Bu tarihsel gerçek, saldırı konumundaki ordular için de, savunma konumundaki ordular için de geçerlidir.

Savaşın, askeri savaşın en bilinen kuralı ise, “yığınakta yapılan hata tüm savaş süresince etkili olur” sözünde ifadesini bulur. “Yığınak”, savaş öncesinde askeri güçlerin mevzilenmesidir. Doğal ve kaçınılmaz olarak “yığınak” ya da mevzilenme, *olası* savaşın *olası* düşmanının *olası* durumuna ve *olası* saldırı yönüne göre yapılır. Dolayısıyla da *her türlü olasılık* hesaba katılır. Tüm bunlar *savaş hazırlıklarının* temelini oluşturur.

Diğer yandan, savaşın, savaş sanatının bir gerçekliği de, savaşta sürpriz saldırının, ani baskının ve ilk vuruşun belli ölçülerde sonucu belirlediğidir. Bu nedenle, silahlı güçler, her durumda sürpriz saldırıya karşı her zaman hazır durumda olmaya çalışırlar ve savunmalarını buna göre tanzim ederler. Eğer silahlı güçler sürpriz saldırı yapmak durumunda ise, karşı tarafın olası savunma önlemlerini hesaba katarak, saldırının gerçekten sürpriz olmasını sağlayacak hazırlıkları yaparlar. Bu hazırlıklar, basit *askeri istihbarat* bilgilerinin toplanmasından *dezenfor-*

masyon faaliyetlerine kadar “5. kol” faaliyetleri şeklinde de olabilir. Savaş alanına ilişkin hazırlık faaliyetleri ise, baskını gerçekleştirecek askeri birliklerin *düşman tarafından saptanmadan* saldırı konumuna getirilmesine ilişkin faaliyetleri kapsar (PKK’nin Dağlıca baskını örneğinde olduğu gibi).

Ancak, savaş sanatının en büyük teorisyenlerinden Clausewitz’in sözüyle, “savaş, tek ve ani bir darbeden ibaret değildir”. Bu nedenle, savaş, belli bir süreyi kapsayan bir olgu olarak ele alınır ve savaşın değişik aşamaları planlanır. “Savaş planı tüm savaş eylemini kapsar; savaş planı sayesinde bu eylem bütünlük kazanır, kesin ve nihai bir amaca kavuşur ve bütün öteki özel hedefler onun içinde erir.”*

İşte savaşın genel ve özel planlaması, askeri savaş sanatında *strateji* ve *taktik* olarak tanımlanır. “Taktik, *silahlı kuvvetlerin çarpışmada kullanımına ilişkin teoridir*. Strateji ise, *çarpışmaların savaşın amacını gerçekleştirmek için kullanımına ilişkin teoridir*.”** Dolayısıyla stratejik ve taktik planlama, savaşın ayrılmaz bir parçasıdır.

“Strateji, muharebenin savaşın amacı doğrultusunda kullanılmasıdır. Buna göre, savaş eyleminin tümüne, savaşın amacına, uyan bir hedef göstermesi gerekir. Diğer bir söyleyişle strateji savaş planını yapar ve öngörülen hedefe göre ona ulaşılmasını sağlayacak bir dizi eylem saptar; ayrı ayrı seferlerin planlarını hazırlar ve her birinde verilecek muharebeleri örgütler. Bütün bu kararları, her zaman gerçekleştirmeleri mümkün olmayan bir takım varsayımlara dayanarak almaktan başka çare olmadığına ve daha ayrıntılı bir takım tedbirleri önceden almaya imkan bulunmadığına göre, strateji orduya muharebe meydanında eşlik ederek ayrıntılara ilişkin gerekli tedbirleri yerinde almak, ve genel planda durmadan değişiklikler yapmak gerekeceğinden bunlara da yerinde karar vermek zorundadır. Yani strateji bir an için bile işin yakasını bırakamaz.”***

Stratejik planlarda, savaşın ya da harekâ-

* Clausewitz, *Savaş Üzerine*, s. 280, May yay.

** Clausewitz, *agy*, s. 127.

*** Clausewitz, *agy*, s. 203-204.

tın *stratejik amacı*, bu amaca ulaşmak için izlenecek yol (*stratejik rota*), amaca ulaşmak için kullanılacak temel güçler (*stratejik güçler*) ve bu güçlere doğrudan ya da dolaylı olarak yardımcı olacak güçler (*stratejik yedekler*) tam ve kesin olarak saptanır.

Clausewitz, kendi dönemine ilişkin olarak askeri stratejinin unsurlarını şöyle ortaya koyar:

“... manevi unsurlar, fiziki unsurlar, matematiksel unsurlar, coğrafi unsurlar ve istatistiki unsurlar.

Birinci kategori, manevi, yani ahlaki ve fikri, niteliklere ve bunların etkisine dayanan şeylerin tümünü içerir; ikincisine, askeri kuvvetlerin büyüklüğü, terkihi, teşkili, belli başlı üç sınıfın oranı (piyade, süvari, topçu), vb. gibi şeyler girer; üçüncü kategori, harekât hatlarının açılarını, merkezleri bir (konsantrik) ve merkezleri ayrı (eksantrik) hareketleri (geometrik nitelikleri hesaplarımız bakımından bir önem taşıdıkları ölçüde tabii) kapsar; dördüncü gurup, arazi şekillerini, hakim noktaları, çeşitli engeleri, dağları, nehirleri, ormanları ve yolları içine alır; beşinci ve son kategori ise her türlü iase ve ikmal vasıtalarını içerir.”*

Buradan da anlaşılacağı gibi, stratejik planlama, neredeyse savaşın her alanını, her birimini, arazi yapısını vb. kapsayan ayrıntılı ve kapsamlı bir *planlamadır*. Bu ayrıntılı ve kapsamlı planlama olmaksızın, yani bir stratejik plana sahip olmaksızın askeri bir savaşın sürdürülmesi olanaksızdır.

Stratejik planlama kadar kapsamlı olmakla birlikte *taktik planlama* da, savaş alanındaki silahlı güçlere ilişkin ayrıntılı bir planlamayı kapsar.

Tüm bunlara, somut ya da harita üzerinde yapılan “savaş oyunları” çerçevesinde verilecek *emirleri* ve *talimatları* eklediğimizde, bir savaş harekâtının, *binlerce*, hatta *onbinlerce sayfa* tutan “belgeleri” içerdiği kolayca anlaşılabilir.

Hiçbir asker, kurmay eğitimi almış hiçbir subay, savaş sanatının ve teorisinin içerdiği bu ayrıntılı planlamayı bir yana bırakmaz ve bırakmaz. Dolayısıyla en küçük askeri harekâttan en kapsamlı işgal harekâtı-

na kadar her türlü silahlı güçlere ilişkin faaliyetler, öncelikle kurmaylar düzeyinde planlanır. Bir askeri darbenin de, benzer bir *planlanma olmaksızın* gerçekleştirildiğini ya da gerçekleştirileceğini düşünmek, askeri darbenin silahlı kuvvetlere ilişkin bir faaliyet olduğunu unutmakla özdeştir.

Emir-komuta zincirinde gerçekleştirilecek bir askeri darbe, yani ülkenin ekonomik, toplumsal, siyasal, kültürel tüm alanlarını kapsayan bir askeri yönetimin kurulması amacı (“ülke yönetimine el koyma”), kaçınılmaz olarak ayrıntılı bir taktik ve stratejik planlamaya gereksinime duyar. Böylesi bir taktik ve stratejik planlamaya sahip olmayan askeri kişilerin gerçekleştirdiği hareketler ise, sözcüğün tam anlamıyla *askeri isyan* olarak tanımlanır. Askeri isyan ile askeri darbe, özellikle emir-komuta zinciri içinde gerçekleştirilecek askeri darbe birbirinden farklıdır. Birincisi ne kadar kendiliğinden bir hareket ise, ikincisi o kadar planlı ve programlı bir harekâttir.

Bugün “Balyoz darbe planı” olarak Taraf gazetesine sızdıran ve eski I. Ordu komutanı Çetin Doğan tarafından “plan semineri çalışması” olarak ifade edilen beş bin sayfalık planlamanın ne kadar AKP’ye yönelik bir askeri darbenin somut planlaması olduğunu söylemek olanaksızdır. Ortada olan tek gerçek, soyut planlama düzeyinde iç ve dış tehdide karşı “merak etmeyin ordu var” denilen silahlı kuvvetlerin, her düzeyde ayrıntılı planlara sahip olduğu ve bu planları ayrıntılı biçimde tartıştığı, değerlendirdiği, eleştiriden geçirdiğidir.

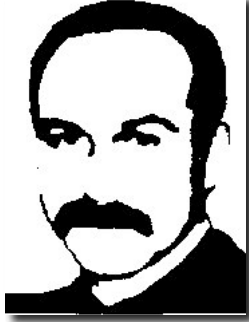
Bugün için belki bir “darbe planı” deşifre edilmiştir. Ancak “bir darbe planı” ne kadar deşifre edilmiş olursa olsun, her durumda ve her duruma karşı silahlı kuvvetlerin bir “plana” sahip olduğu gerçeğini ortadan kaldırmaz. “Kozmik oda”ya girerek bu “kozmik plan”lara ulaşılması, ne planların yapılmasını ortadan kaldıracaktır, ne de yeni duruma uygun yeni planların yapılmasını engelleyebilir. Şurası açıktır ki, “ülke yönetimine el koyma”ya karar vermiş bir askeri gücün, yani ülkeyi (isterse bir süreliğine olsun) yönetecek bir askeri gücün, böylesi bir yönetimin öngerektirdiği plana ve programa sahip olmadan harekete geçmesi, daha baştan girişimin başarısızlığa uğraması demektir. Bu nedenle, bir “askeri darbe”nin ayrıntılı olarak planlanmadan, “beş bin say-

falık” planlama olmadan emir-komuta zinciri içinde gerçekleştirilebileceğini düşünmek safdilliktir.

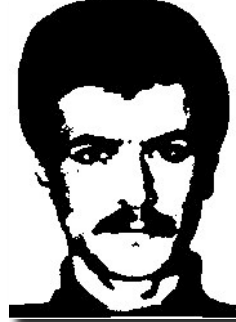
Ancak, savaş, politikanın başka araçlarla (şiddet araçlarıyla) devamından başka bir şey değildir. Askeri darbe de, “iç tehdit”e karşı gerçekleştirilen bir askeri savaştır. Dolayısıyla politikadan, politik amaçtan ayrı olarak değerlendirilemez. Bu nedenle, asıl sorun, silahlı kuvvetlerin askeri savaşın kurallarına uygun olarak ayrıntılı bir “askeri darbe” planlaması değil, bu planın icra edilebilmesi için olmaz-sa-olmaz koşul olan *siyasal durum* ve *siyasal amaç*tır. Bugün kendisine yönelik askeri darbe hazırlıkları yapıldığından söz eden ve bunun korkusunu yaşayan AKP’nin de çok iyi bildiği gibi, eğer bu “iç tehdit” devrimci mücadele olursa ve eğer bu “iç tehdit”e karşı kendi polis teşkilatı yetersiz kalırsa, askeri güçler, en yasal

biçimiyle EMASYA çerçevesinde devreye gireceklerdir. Eğer bu yeterli olmazsa, yani polis-asker işbirliği devrimci mücadelenin gelişimini engelleyemezse, açıktır ki, AKP de OHAL ya da sıkıyönetim ilan ederek yönetimi tümüyle askeri güçlere devretmekte duraksamayacaktır. Bu açıdan, AKP’nin “askeri darbe planları”na karşı çıkışı, sadece kendisine yönelik olduğu ölçüde bir karşı çıkıştır. “Ortak düşman” olarak devrimci mücadelenin gelişimi, hatta en küçük bir hareketi bile, bugünün “düşman kardeşleri”ni hemen birleştirecektir ve o çok sözü edilen “kurumlar arası çatışma” ortadan kalkacaktır. Çünkü her devrimci hareket, birleşmiş bir karşı-devrim yaratarak gelişir.

Bu nedenden dolayı, devrimci hareket, her durumda doğru ve bütünsel bir devrimci stratejiye ve taktiklere sahip olmak zorundadır.



İLKER AKMAN
1950 Ankara
26 Ocak 1976/Beylerderesi



HASAN BASRİ TEMİZALP
1950 Maraş
26 Ocak 1976/Beylerderesi

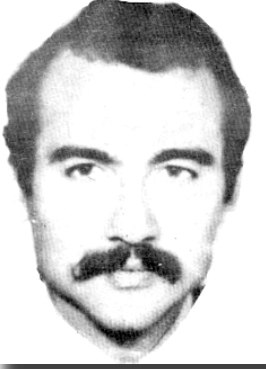


YUSUF ZİYA GÜNEŞ
1955 Ankara
26 Ocak 1976/Beylerderesi



YÜKSEL ERİŞ

1951 Tekirdağ/Şarköy
21 Ocak 1977/Trabzon



1951 yılında Tekirdağ'ın Şarköy ilçesinde doğdu. Devrimci mücadeleye, Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü'nün Müzik bölümüne girdikten sonra aktif olarak katıldı. 30 Mart 1972'deki Kızıldere olayından sonra THKP-C'nin yeniden örgütlenmesinde etkin olarak çalıştı. 1974 yılına kadar ülkenin değişik yerlerinde örgütlenme çalışmalarını sürdürdü. Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi/Halkın Devrimci Öncüleri'nin kurucularından olan Yüksel yoldaş, ülkenin değişik bölgelerinde örgütcü ve yönetici olarak görev yaptı. 1976 yılına kadar sürdürdüğü Güney Anadolu bölge yöneticiliğinden Karadeniz bölge yöneticiliğine atandı ve kır gerillasının stratejik hazırlıklarını yönetti. THKP-C/HDÖ Merkez Yönetim Komitesi üyesi olarak "26 Ocak Harekâtı" için bulunduğu Trabzon'da 21 Ocak 1977 günü şehit düştü.

NEDİM ATILGAN

1959 Uşak/Karahallı-25 Şubat 1981 Selendi



1959 yılında Uşak ilinin Karahallı ilçesinde doğdu. Küçük yaşta ailesi İstanbul'a taşındı. İlkokulu bitirdikten sonra işçi olarak çalışmaya başladı. 1979'dan itibaren THKP-C/HDÖ üyesi olarak örgütsel faaliyetlerde bulundu. 1980 Kasım'ında gözaltına alındıktan sonra hiçbir suçlamayı kabul etmedi. Bir süre sonra zorla askere alındı. "Halkın silahlı devrimcilere ihtiyacı varken, oligarşiye askerlik yapmak olanaksızdır" diyerek birlikten firar etti. Profesyonel olarak örgütsel faaliyetlere katıldı.

1981 Şubat ayında oligarşinin kuşatma ve imha operasyonlarından kurtulmak amacıyla çıktıkları Selendi-Kula dağlarında, bir grup yoldaş ile birlikte çembere alındılar. Bir hafta süren kuşatma sonunda 25 Şubat 1981 günü meydana gelen bir çatışmada şehit düştü.

MUSTAFA ATMACA

1948 Sivas/Kangal-29 Şubat 1992 İstanbul



1948 Sivas/Kangal doğumlu Mustafa Atmaca, işçi olarak değişik işyerlerinde ve fabrikalarda çalışmış ve 1976 yılında Sefaköy'de metal işkolunda çalıştığı fabrikada işçi olarak çalışan Mehmet Yıldırım yoldaşla tanışarak THKP-C/HDÖ örgütsel ilişkileri içine girmiştir. Bu tarihten sonra sendikal faaliyetlerde bulunan Mustafa yoldaş, 1978 yılında bağımsız Çağdaş Maden-İş Sendikası Genel Başkanlığına seçilmiştir. 12 Eylül askeri darbesiyle birlikte, tüm sendikalar gibi, Çağdaş Maden-İş de kapatılmış ve Mustafa yoldaş ve diğer sendika yöneticileri hakkında değişik davalar açılmıştır.

1981 Mart ayında örgüte yönelik bir operasyonda gözaltına alınmış ve birbuçuk ay sonra tutuklanarak Alemdağ cezaevine gönderilmiştir. 1983 yılında tutsaklığı sona erdikten sonra iki yıl Tekirdağ'da zorunlu ikamete tabi tutulmuştur. İşkence ve tutsaklık koşullarından kaynaklanan hastalık, etkin bir biçimde devrimci faaliyetlere katılmasını engellemiş ve her türlü olanaksızlıklar içinde sürdürülen tedavisi başarılı olmamış ve 29 Şubat 1992 günü yaşamını yitirmiştir.

ULAŞ BARDAKÇI

1947 Hacibektaş
19 Şubat 1972 İstanbul



Hele Ulaş'a Ulaş'a
Ulaş benzerdi güneşe
Ulaş gardaş can veriyor
Yüreğim düştü ateşe.

Ulaş'ın elinde mavzer
Mavzeri türküye benzer,
Bizimkiler böyle ölür
Böyle ölür bizimkiler

Tohumlar düştü toprağa
Donandı yeşil yaprağa
Kurban olam kurban olam
Seni yaratan toprağa.

Demokrasi ve Hukuk Devleti

Hukuk, en bilinen anlamıyla, bir toplumda kişiler ve kurumlar arasındaki karşılıklı ilişkinin belli kurallara bağlanmışlığını ifade eder. Bu nedenle, hukuk, bir kişi ya da kurumun, kendi dışındaki kişi ya da kurumlarla ilişkisinde yerine getirilmesi ve uyulması gereken yükümlülükleri ve sorumlulukları belirler. Bu yönüyle hukuk özel niteliktedir, özel hukuk olarak tanımlanır. Ancak karşılıklı ilişkilerde uyulması gereken yükümlülüklerin ve sorumlulukların yerine getirilmemesi durumunda yaptırımlar ve bu yaptırımları gerçekleştirecek bir özel güç gereklidir. İşte bu yaptırımlar (ceza hukuku) ve özel güç, yani devlet (kamu hukuku) hukukun ayrılmaz parçalarıdır.

Toplumsal ilişkiler ise, her şeyden önce ekonomik ilişkilerdir, yani üretim ilişkileridir. Bu nedenle de, hukuk, her durumda üretim ilişkilerine tabidir ve bu ilişkilerin fiili durumuna uygun olarak biçimlenir. Ancak hukukun en belirgin özelliği, üretim ilişkilerini ve bu ilişkilerde egemen olan durumu (sınıf egemenliğini) yalın, saf ve kesin biçimde tanımlamaz. Bunun yerine, egemen olan ile egemen olunan arasındaki ilişkiye genel bir ifade verir. Bu nedenle de giderek ekonomik ilişkileri doğrudan yansıtmaktan uzaklaşır, hatta onu tersyüz eder. Bunun sonucu olarak da, hukukun toplumdandan ve toplumsal ilişkilerden bağımsız “üstün bir güç” olduğu yanılması ortaya çıkar.

Oysa ki, hukuk, her durumda ekonomik ilişkilere ve ekonomik evrime göre değişen kurallar ve normlar bütünüdür. “Hukukun üstünlüğü” sözü, her durumda, verili bir ev-

redeki ekonomik ilişkiler tarafından belirlenen kurallar ve normların o ilişkiler varolduğu sürece varlığının kabul edilmesi ve onaylanması ilkesinden başka bir şey değildir. İlişkiler değiştiğinde, er ya da geç hukuksal kurallar ve normlar (yasalar, anayasalar vb.) bu değişikliğe uymak zorundadır. Bu zorunluluk, açıktır ki, eski, yani değişimden önceki hukukun ortadan kalkması ve yerine yeni, değişen koşullara uygun bir hukukun konulması demektir. Ama bu yer değiştirmenin kapsamı ve genişliği, her durumda ekonomik ilişkilerdeki değişimin kapsam ve genişliğine bağlıdır. Eğer değişim, bir üretim ilişkisinden bir başka üretim ilişkisine geçişle ortaya çıkmışsa, kaçınılmaz olarak hukuk da böylesi temelsel bir değişime uygun olarak temelden değişir. *Özel mülkiyete* dayanan her üretim ilişkisinde hukuk, her şeyden önce bu özel mülkiyetin varlığıyla belirlenen ortak ve genel özelliklere sahiptir. Dolayısıyla bu ortak ve genel özellik içindeki değişim, özsel olarak egemen ilişkilerin değişimini içerdiğinden, hukuk da bu yeni egemen ilişkinin ifadesi olur. Özel mülkiyet düzeninde hukukun bu yeni biçimi, eski hukukun değiştirilmiş ve yeniden biçimlendirilmiş hali olarak ortaya çıkar.

Ancak her durumda, hukuk ne denli değişirse değişsin, “hukukun üstünlüğü” kavramı varlığını sürdürür. “Hukukun üstünlüğü” kavramı, dün eski ekonomik ilişkilere uygun düşen hukuksal normlara ve kurallara uyulması demekken, şimdi yeni ekonomik ilişkilere uygun düşen hukuksal normlara ve kurallara uyulması halini almıştır. Diğer ifadeyle, hukuksal normlar ve kurallar

değişmiş olmasına rağmen, bu normlara ve kurallara uyulması zorunluluğu değişmeden kalır. Bu nedenle, her egemen sınıf ya da kesim, kendi egemenliğine uygun yeni bir hukuk ortaya çıkartırken, yani eski hukuku tümüyle ya da kısmen değiştirirken, “hukukun üstünlüğü” anlayışına hiç dokunmaz, tam tersine “hukukun üstünlüğü”nün en öndeki savunucusu olarak ortaya çıkar. Böylece hukuk ne kadar değişikliğe uğrarsa uğrarsın, onun belirlediği kurallara ve normlara uyulması mutlak, ilahi bir yasa olarak ilan edilir.

Toplumsal evrimin belli bir aşamasında, bu aşamaya uygun bir hukuk ortaya çıktığında, yeni egemen ilişkiler her durumda kendi hukukuna uyulmasını talep eder. Bu nedenle de, böylesi değişim evrelerinde eski hukuku savunanlar ile yeni hukuku oluşturanlar arasında barışçıl ya da zora dayanan bir güç mücadelesi ortaya çıkar. Açık ki, bu mücadele, eski ilişkilerin egemen sınıfları ile yeni ilişkilerin egemen sınıfları arasındaki bir iktidar mücadelesidir. Bu mücadeleden zaferle çıkan kesim kendi hukukunun üstünlüğünü de sağlamış olur.

Bu nedenle, temel hukuk sistemine ilişkin tartışmaların ortaya çıktığı dönemler, egemen sınıf ilişkilerindeki değişimin ortaya çıktığı dönemlerdir. Hukuksal kavramla ifade edersek, değişim egemen ilişkilerde meydana gelen bir değişim olduğu oranda iktidar mücadelesi her durumda anayasal bir hukuk mücadelesiyle birlikte yürür.

Bugün ülkemizde yaşanan olaylar ve AKP'nin yeni anayasa arayışı, kendisinin temsil ettiği sınıf ve tabakaların çıkarlarını temsil eden ve *bu çıkarları her şeyin üstüne koyan* bir siyasal ve hukuksal yapının ortaya çıkartılması çabasından başka bir şey değildir. AKP, bu yolla, kendisinin temsil ettiği kesimlerin çıkarlarına denk düşen hukuku üstün kılacağını varsaymaktadır. Ancak bütün sorun, bu yeni hukuksal yapının mevcut hukuksal yapıyı tümüyle değiştirip değiştirmeyeceğidir. Diğer bir ifadeyle, mevcut “laik” hukuk sisteminin yerine şeriate dayanan bir hukuk sisteminin geçirilip geçirilmeyeceğidir.

Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, bir hukuk sisteminin köklü bir biçimde değiştirilmesi, yeni bir rejimin, yeni bir hukuksal düzenin kurulmasıyla sonuçlanması egemen sınıflar arasındaki iktidar mücadelesinin so-

nucuna bağlıdır. Bu iktidar mücadelesini kazanan taraf kendi hukukunu (eski ya da yeni hukuk) üstün kılacaktır. Bu nedenle hukuk alanında sürdürülen tartışmalar (anayasa tartışmaları vb.), her durumda iktidar mücadelesinin bir parçasıdır.

Açık olan, iktidar mücadelesinden galip çıkan taraf, kendi hukukuna uyulmasını ve boyun eğilmesini sağlar. Bunu da “hukukun üstünlüğü” sözleriyle dile getirir.

Gerçekte ise, asıl olan “hukukun üstünlüğü” değil, verili koşullarda varolan hukuka uygun olarak hareket edilip edilmediğidir. İster değiştirilmek istenen hukuk olsun, ister değiştirilmiş yeni bir hukuk olsun, her durumda hukuk, toplumsal ilişkilerde uyulması zorunlu olan ve uymayanların devlet gücüyle uydurulduğu kurallar ve normlar bütünüdür. Hukuktan söz edilen yerde, bu hukukun ortaya koyduğu kurallara ve normlara herkesin uyacağı ve uymayanların uydurulacağından söz ediliyor demektir. Halk deyişiyle, dere geçerken at değiştirmek, yani belli bir hukuk varlığını sürdürürken yeni bir hukuk ortaya çıkarmak bir şeydir, varolan hukuku hiçe saymak, onu yok kabul etmek başka bir şeydir. Ülkemizin somut tarihsel gerçeği, birinci durumdan daha çok ikinci duruma ilişkindir.

Egemen sınıflar arasındaki ya da daha geniş anlamda sömürücü sınıflar arasındaki ekonomik ilişkilerde meydana gelen değişimlere uygun olarak ortaya çıkan siyasal iktidarlar, her zaman mevcut hukukun kendi siyasal iktidarlarını tam olarak temsil etmediğini, dolayısıyla değiştirilmesi gerektiğini ortaya koyarken, aynı zamanda ekonomik ilişkilerdeki değişimi mutlak ve kalıcı hale getirme istemlerini dile getirmiş olurlar.

“Demokrasi” adı verilen yönetim biçimi ise, değişen sınıf ilişkilerine bağlı olarak değişik iktidarların ortaya çıkabileceğini öngörürken, aynı zamanda temel hukuksal yapının değişmezliğini esas alır. Bu bağlamda “demokrasi”, fiili güç ilişkileri ne denli değişirse değişsin, egemen sınıflar arasındaki ilişkilerin anayasada ifadesini bulan belli bir “consensus”a dayalı olarak sürdürülmesi demektir. Eğer bir siyasal iktidar bu “consensus”u ortadan kaldırmaya yönelirse, açıktır ki, egemen sınıflar arasındaki ilişki kökten değişime uğramıştır ya da siyasal iktidar aracılığıyla böyle bir kökten değişim-

me uğratılması istenmektedir.

Egemen sınıflar arasındaki ilişkilere bağlı olarak ortaya çıkan bu “anayasal” değişim istemi ya da girişimi, her durumda “alttaki” sınıfların tabi oldukları ya da olacakları yeni bir kurallar ve normlar bütünlüğü ortaya çıkarır. Hukuksal olarak nasıl ifade edilirse edilsin, bu kurallar ve normlar, kesin olarak “alttaki” sınıfların, yani yurttaşların hak ve özgürlüklerini değil, yeni egemenlere karşı yükümlülüklerini ve görevlerini saptar. Bu nedenle de, egemen sınıflar arasındaki iktidar mücadelesinin bir aracı ve yansıması olan hukuk ve anayasa tartışmaları, birincil dereceden sadece egemenlerin, yani yönetenlerin değil, yönetilenlerin de kaderini belirler.

Ülkemizin “çok partili” yakın tarihine baktığımızda, asıl olanın iktidar sahiplerinin iktidarlarını pekiştirmek ve sürdürmek amacıyla kendi dışındaki sömürücü sınıflara yeni bir “*consensus*” dayatmasından daha çok, “alttakiler”in, yani yurttaşların kabul edilen hukuk karşısındaki konumlandırılmasıdır.

Hangi anayasal düzen altında olunursa olunsun, ne denli “hukukun üstünlüğü”nden söz edilirse edilsin, somut gerçeklikte, iktidar sahipleri kendi oluşturdukları hukuku bir süre sonra görmezlikten gelmeye başlarlar ve kendi hukuklarını açıkça çiğnerler. Kimi durumda yürütmenin yasama ve yargı karşısında mutlak üstünlüğünün sağlanması şeklinde ortaya çıkan bu hukuk tanımazlık, hukuk ihlalleri, *mutlak iktidar isteminin* bir yansımasıdır. Ülkemizin temel sorunlarından birisi de bu mutlak iktidar istemi ve bu isteme bağlı olarak ortaya çıkan hukuksuzluktur.

Demokratik devrimin tamamlanmadığı, yani gerçek bir demokrasinin mevcut olmadığı, dolayısıyla demokratik hukuk ilişkilerinin kökleşmediği bizim gibi ülkelerde her yeni iktidarı, kendisini iktidara getiren hukuksal ilişkileri değiştirmeye kalkışması ve üstelik hukukun kendi iktidarını sınırladığını düşünerek mevcut hukukun dışına çıkması genel bir özelliktir, sistemin temel niteliğidir. Bugün “sivil vesayet” ya da “tek parti diktatörlüğü” denilen durum, bu özelliğin AKP iktidarı koşullarında bir kez daha ortaya çıkışından başka bir şey değildir.

Bugün AKP iktidarı, kendisini iktidara taşıyan hukuksal yapıyı değiştirmeye kalkışırken, zaten uyulmayan ve sürekli çiğnenen

ve kendisinin de çiğnediği bir hukuksal yapıyı ortadan kaldırmaya kalkışmaktadır.

Gerçeklikte 12 Eylül “hukuku”, yasama ve yargı karşısında yürütmenin mutlak egemenliğinin ifadesidir. Sıkça kullanılan tanımla, güçler ayrımı doktrini, 12 Eylül “hukuku” ile büyük ölçüde ortadan kaldırılmış, yürütme erki mutlak bir güç haline getirilmiştir. 12 Eylül “hukuku”nun yaptığı tek şey, mutlak yürütme erkini hükümet ile cumhurbaşkanı arasında belli bir oranda dağıtmış olmasıdır. AKP’nin yeni anayasa arayışı ise, bu hükümet ile cumhurbaşkanı arasında dağılan mutlak yürütme erkini tek bir kurumda (başbakan ya da cumhurbaşkanı) birleştirme ve belli ölçülerde genişletme isteminin dışavurumudur. Ancak hukuk, hangi hukuk olursa olsun, yürütme gücünün mutlak iktidarını önleyen belli kuralları içermek durumundadır. İşte bu nedenle de, yeni bir anayasa yapılsa bile, bu anayasanın fiili ömrü, hazırlanışı ile kabul edilişi arasında geçen süreyle sınırlıdır. Kabul edildiği andan itibaren, bir kez daha yürütmenin mutlak gücünü sınırlandıracığından gereksiz ve “dar” hale gelecektir.

Evet, ülkemizdeki sorun, yeni bir anayasa ya da yeni bir “*consensus*”, yahut yeni bir hukuk sistemi değil, ilan edilen anayasaya, “*consensus*”a ya da hukuk sistemine uyulup uyulmayacağı sorunudur. Her durumda, hukuku oluşturan iktidarlar ya da varolan hukuk yoluyla iktidara gelenler kendi hukuklarını çiğneyeceklerdir.

Bu durumu AKP’nin sekiz yıllık iktidarındaki “icraatları”na bakarak somutlayabiliriz.

AKP’nin iktidara geldiği koşullarda, ülke tarihinde hiç olmadığı kadar anayasal hukukun dışında, denetlenilmeyen bir yaptırım gücüne sahip fiili kurumlar mevcuttu. TMSF, BDDK ve vergi düzenlemeleri, 1999 ve 2001 krizleriyle birlikte İMF’nin dayatmasıyla ortaya çıkartılmış anayasal hukuk sistemi dışında bir yürütme gücü oluşturmuştur. Anayasa ve yasalar tarafından sınırlandırılmamış, tersine anayasal ve yasal sınırlamaları ortadan kaldırmak için oluşturulmuş olan bu ekonomik yürütme gücü, AKP iktidarı tarafından siyasal amaçlar için kullanıldığı gibi, temsil ettiği sınıf ve kesimlerin güçlendirilmesi için de kullanılmıştır.

AKP’nin İMF “yasalarıyla” ya da 2001 yılının söylemiyle “Kemal Derviş yasaları”yla

giriştiği ilk icraat, yeni vergi yasalarının Maliye Bakanlığına tanıdığı ve yargı denetiminin dışına çıkartılmış yaptırım gücünü “muhalif” esnaf ve küçük sermaye kesimi üzerinde alabildiğine kullanması olmuştur. 2003-2005 arasında “vergi denetimi” adı altında yürütülen ekonomik baskıyla “muhalif” esnaf ve küçük sermaye kesimi sindirilmiştir. Burada söz konusu olan, her vergi hukukunda mevcut olan “vergi denetimi” değil, “Kemal Derviş yasaları”yla Maliye Bakanlığına verilmiş olan her türlü bankacılık işlemlerinin bakanlıkça denetlenmesi yetkisidir. AKP iktidarı, bu yetkiye dayanarak esnaf ve küçük sermaye kesimlerinin banka işlemlerini gözetime almış ve “muhalif” esnaf ve küçük sermaye sahiplerini vergi kaçırdıkları gerekçesiyle denetime almıştır. Üstelik bu iddiada esas olan, iddia sahibinin, yani Maliye Bakanlığının vergi kaçakçılığı iddiasını kanıtlaması değil, iddia edilenin kendi “suçsuzluğunu” kanıtlamasının istenmesidir. Ancak AKP bununla da yetinmemiş, gerçek dışı banka işlemleri ve hesapları uydurarak, “muhalif” esnaf ve küçük sermaye sahiplerini tehdit etmiştir.

“Medya”ya yansımayan ve “medya”nın hiç sözünü etmediği bu örtülü operasyonla “muhalefet” sindirilmiş ve kendisine biat etmeye zorlanmıştır.

Doğrudan İMF'nin istemiyle bankalara el konulmasını ve tasfiyesini hiçbir yasal engel olmaksızın gerçekleştirmek amacıyla oluşturulmuş olan TMSF, AKP tarafından “servetin el değiştirmesi” ya da “servetin yeniden dağıtımı” için alabildiğine kullanıldığı gibi, orta ve büyük sermaye kesimlerinin siyasal baskı altına alınması için de kullanılmıştır.

Bu iki örnek, mevcut yasal düzenlemelerin nasıl yasadışı amaçlarla kullanıldığının, yani hukukun, hukuku çiğnemek için kullanıldığının açık örnekleridir.

Benzer durum iletişimin “yargı kararıyla” dinlenmesi konusunda da ortaya çıkmıştır. Teknik takip, ortam dinlenmesi vb. yollarla ülke çapında her türlü iletişimin “yargı kararıyla” denetim altına alınması ve bu denetim yoluyla suçlamaların yapılması bir başka hukuksuzluk örneğidir.

Bu ekonomik ve siyasal hukuksuzluk yanında ceza hukuku ve hukuk usulleri yasaları da nasiplerini almıştır. Örneğin Münevver Karabulut cinayetinde, hukuk açıkça çiğnenmiştir. “Medya”nın sağladığı “meşru-

iyet”le “sanık”ın akrabaları tutuklanarak “rehin” alınmış ve “zengin” amcası benzer bir “rehin” alınma tehdidi altında “sanık”ı teslim etmeye zorlanmıştır. Açıkça ki, emniyetin bu cinayetin failini yakalamada gösterdiği “üstün başarı”da, hukukun “suçun şahsiliği” ilkesi tümüyle bir yana bırakılmıştır. Ne kadar hukuk devletinden, hukukun üstünlüğünden söz edilirse edilsin, tüm yurttaşlara ilişkin bir hukuk ilkesi (“suçun şahsiliği” ilkesi) ayaklar altına alınırken, hiç kimse sesini çıkartmamıştır.

Diğer bir örnek ise, toplumda “infial” yaratan, “insanlık dışı suç” olarak ilan edilen küçük çocukların ırzına geçilmesi ve öldürülmesi suçlarından tutuklanan kişilerin cezaevinde “intihar” etmeleri ya da “diğer tutuklular tarafından linç edilmesi” olayıdır.

Bu olayda, mevcut hukuk sistemi, hukuk ilkeleri ve bizatihi yasalar yok sayılmıştır. Sanığın suçluluğu hükmen, yani bir yargı kararıyla sabit oluncaya kadar suçsuz sayılması ilkesi (suçsuzluk karinesi) “medya” aracılığıyla ortadan kaldırılmış ve “hüküm” verilmiştir. Üstelik yasaların hükmettiği ceza dışında ölüm cezası “hüküm” verilmiş ve cezaevlerinde fiilen infaz edilmiştir. Böylece hiçbir suçluya, işlediği suçtan ötürü yasaların öngördüğünden farklı ve ağır ceza verilemeyeceği ilkesi de ayaklar altına alınmıştır. Bu da, toplum içinde fiili cezalandırma anlayışının ortaya çıkmasına, dolayısıyla da linç girişimleri için uygun ortam yaratılmasına yol açmıştır.

Ekonomik ilişkilerden siyasal ilişkilere, özel hukuktan ceza hukukuna kadar tüm alanlarda mevcut hukuk kural ve normlarının fiilen işlemez hale getirilmesi ya da askıya alınması, görmezlikten gelinmesi, aynı zamanda mevcut yasaların yasa koyucunun amacı dışında yorumlanması ve amacı dışında kullanılmasıyla birlikte ortaya çıkmaktadır.

Tüm bunlara bazı mahkemelerin ve yargıçların siyasal iktidarın istediği türden kararlar alabilmesi ve bu yolla yasadışı, hukuk dışı uygulamalara “yasal” görünüm kazandırılması örnekleri de eklendiğinde, ülkede sözcüğün gerçek anlamıyla bir hukuktan, hukuk devletinden ve “hukukun üstünlüğü”nden söz etmenin olanaksız olduğu açıkça görülecektir.

Böylesine hukuksuzluğun, hukuk dışılığın kolayca uygulanabildiği, yasaların kolay-

ca bir yana itildiği, görmezlikten gelindiği bir ülkede, açıktır ki, anayasa da, anayasal hukuk da hiçbir bağlayıcılığa sahip değildir. Aynı biçimde, anayasanın “temel toplumsal mutabakat metni” olduğuna ilişkin hukuksal düşünce ve kanı da geçerli değildir. Bu durumda, AKP'nin mevcut anayasaya aykırı yasalar çıkarması ve icraatta bulunması ne kadar “meşru” ise, hiçbir “mutabakat” (*consensus*) aramaksızın meclisteki çoğunluğuna dayanarak bu hukuksuzluğu “meşru”laştıracak yeni bir anayasa yapmaya kalkışması da o kadar “meşru” olmaktadır. Esas olan hukuksuzluktur, yasa koyucuların kendi yaptıkları yasalara uymamalarıdır.

Eğer bir toplumda, yasa koyucular ve yasaları uygulamakla yükümlü olanlar kendi koydukları yasaları çiğniyorlar, yükümlülüklerini yerine getirmiyorlarsa ya da yasaları fiilen uygulanamaz hale getiriyorlarsa, o toplumda hukuktan, hukuk devletinden ya da hukukta ifadesini bulan bir toplumsal düzenden söz edilemez. Böyle bir toplumda, hukuka *uymakla* yükümlendirilmiş her kesim ve herkes, bu hukuka uymama hakkına sahiptir, artık hukuk hiç kimseyi bağlamaz. 1789 Fransız Devriminde “İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi”nde ifadesini bulan “*direnme hakkı*”, bu koşullarda tüm yurttaşların hakkı ve görevidir.

%100 Dumansız Hava Sahasında Tekel İşçileri

Tekel işçileri, 14 Aralıkta başladıkları eylemleriyle, bir yandan işçi sınıfının bir kez daha keşfedilmesini sağlarken, diğer yandan 1991'deki Zonguldak maden işçilerinin eyleminden günümüze kadar geçen süreçteki belirsizlikleri, karmaşayı ve yanlış düşünceleri daha da belirginleştirdi. Bir bakıma yirmi yıllık süreçte unutulmuş ve bir yana atılmış olan ekonomik, demokratik ve siyasal mücadele kavrayışlarının, düşüncelerin, olumlu ve olumsuz her şeyin *katalizörü* oldu.

Yalın ekonomik taleple yola çıkan Tekel işçileri "*katalizör*" olarak ortaya çıkarken, aynı zamanda ekonomik-demokratik mücadeleye ilişkin eski siyasal anlayışların hiç değişmeden on yıllar boyunca varlıklarını sürdürdüğünü de gösterdi.

Tekel işçilerinin kendi eyleminden daha çok, bu eylemle dayanışma söylem ve eylemlerinde ortaya çıkan *hümanizm* de, eylemin ekonomik-demokratik içeriğini aşan ve çokluk üstünü örten bir nitelik kazandı.*

"Klasik sendika ve sendikacılık" döneminin sona erdiğini, şimdi "toplumsal hareket sendikacılığı"nın zamanı olduğunu söyleyenlerin yeniden "klasik" sendikayı ve sendikacılığı keşfetmesini de sağlayan, kendilerine "aydın" diyenlerin işçi sınıfı adına "genel grev" için imza toplama garabetini

* Bu dayanışma söylem ve eylemlerinde egemen olan "Ankara'nın soğuşunda bizi Tekel işçisinin mücadelesi ısıttı" türünden sözlerde ifadesini bulan "pozitif hümanizm", Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in "Tek hatamız merhametli davranmak" sözlerinde "negatif hümanizm" olarak ortaya çıkmıştır.

de açığa çıkaran Tekel işçileri olmuştur.

Tekel işçilerinin eylemi, kimilerine göre "yeni bir işçi sınıfı hareketinin doğuşu"nu müjdelerken, kimilerine göre "Türkiye'ye nasıl yeniden insan ve yurttaş olunabileceğini öğret"mektedir! Bir başkaları için, yıllar boyu dillerinden düşürmedikleri ve sonunda kendilerinin bile inanmadığı "umudu büyütme" söyleminin yeniden dirilişiydi!

Tekel işçilerinin eylemi, daha birkaç hafta öncesine kadar her şeyin "kamu emekçileri hareketi"ne endekslendiği, sınıf mücadelesi denildiğinde akla "kamu emekçileri"nin geldiği, kitle mücadelesinin "kamu emekçileri"nin 25 Kasım "genel grevi"yle yükselişe geçtiği vb. türünden söylemleri, anlayışları bir çırpıda bir yana itiverdi.

Bitlis'ten, Diyarbakır'dan, Manisa'dan, Tokat'tan, Trabzon'dan gelen Tekel işçilerinin eylemi, Kürt ulusal sorununun gerçek ve somut çözüm yolunun nerede olduğunu da gösterdi.

Tekel işçileri eylemleriyle tüm bunları ortaya çıkartırken, eylemlerinde "Türk bayrağı" taşıyanları, ilk kez sol tarafından ayıplanmadı, kınanmadı ve hatta görmezlikten gelindi. Ve son yıllarda ilk kez, bir işçi hareketi, işçi kitleleri, solda "Türk bayrağı"na karşı duyulan tepkinin önüne geçti.

"Kamu emekçileri"nden eczacılara, itfaiyecilere kadar her kesim, Tekel işçilerinin eylemi çevresinde toplanırken, aynı zamanda onların eylemleri üzerinde kendi özgün ve mesleki istemlerini dile getirmenin yollarını aramaya başladılar. Özellikle Tekel işçileriyle dayanışma amacıyla gerçekleştirilen bir saatlik iş bırakma eyleminin fabrika-

lardan madenlere kadar her yerde etkin biçimde gerçekleştirilmesi, bu arayışları ve çabaları daha da hızlandırdı.

Tekel işçileri, “kamu emekçileri”nden eczacılara, itfaiyecilerden öğretmenlere kadar her kesimin, sözcüğün gerçek anlamında işçi kitlesinin başını çektiği bir genel grevde buluşmaları için uygun bir ortam yarattı.

Tekel işçileri, 17 Aralık günü polislin saldırısını karşısında bir adım geri çekilmeyerek, polislin tüm şiddetine rağmen birlik içinde kalarak, alışlagelen öğrenci hareketleri gibi polis saldırısını karşısında sağa sola dağılmayarak yeni bir direniş tarzı ortaya koydu.

Oysa tüm bu “katalizör” ve öncü rolüne karşın, Tekel işçilerinin Ankara’daki eylemleri, cılız ve göstermelik birkaç “destek” sözlerinin dışında bir süre görmezlikten gelindi. Yine de birkaç CHP’li milletvekilinin “rutin” alışkanlıkla sahiplendiği Tekel işçileri, kendi özgüçleriyle direnişlerini ve eylemlerini sürdürdüler. Legalist solun birkaç kişilik “zincirleme” eylem biçimlerini bile denediler. Ama kısa sürede sadece varolmakla, sadece direnmeyi sürdürmekle, sadece kararlılığı göstermekle sınıfsal özelliklerine uygun eylem biçimini öğrendiler. Ve sadece hükümetin ve polislin tutumuyla politize oldular, eylemleri siyasallaştı. Eylemleri siyasallaştığı ölçüde, sıkılı yumruklar havaya kalktı, sloganlar daha kesin hale geldi.

Böylece, bir kez daha “ekonomik mücadeleye siyasal nitelik kazandırma” heveslerinin hevesleri kursaklarında kaldı.

Tekel işçilerinin eylemi, Lenin’in, “İktisadi mücadele çok kez *kendiliğinden* siyasal bir niteliğe bürünür, yani ‘devrimci basilin-aydın tabakanın’ müdahalesi olmadan, sınıf bilinçli sosyal-demokratların müdahalesi olmadan” saptamasının yeni bir kanıtı oldu.*

* Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 93. Lenin şöyle yazar: “Rusya dahil, bütün dünyada, iktisadi mücadeleye siyasal nitelik *kazandırmaya ilk kalkışan, çok kez, bizzat polis olmuştur*; hükümetin kimi desteklediğini kavramayı işçiler kendileri öğreniyorlar. Yeni bir Amerika keşfetmiş gibi bu kadar övgüsünü yaptığınız ‘işçilerin işverene ve hükümete karşı iktisadi mücadelesi’, bugün Rusya’nın her tarafında, en ücra köşelerinde bile, grevlerden sözedildiğini işitmiş, ama sosyalizm konusunda hiç bir şey duymamış işçilerin kendileri tarafından yürütülmektedir. Elle tutulur sonuçlar vaadeden somut istemler ileri sürerek biz işçiler

Tüm bu somut gerçeklikten ortaya çıkan soru şudur: Yalın ekonomik taleple yola çıkan Tekel işçileri böylesi bir “katalizör” ve öncü rolünü nasıl üstlenebildi? Nasıl oldu da, geniş bir “medya” desteğine sahip olan “kamu emekçileri”nin tüm örgütlülüklerine ve eylemliliklerine rağmen başaramadığı bir şeyi, geniş kitleleri kendi çevresinde toplayarak harekete geçirmeyi başarabildiler?

Şüphesiz nitelik değişimi her zaman nicelik birikiminin ürünüdür. Nicelik birikimi olmadan nitel dönüşüm olamaz. Bu bağlamda, Tekel işçilerinin eylemi ve yarattığı sonuçlar, ülkemiz tarihindeki, ne kadar yenilgiye uğratılmış olursa olsun tüm işçi ve devrimci mücadelelerin üzerinde yükselir. Ancak bunların etkisi doğrudan değil, dolaylıdır. Elbette “kamu emekçileri”nin 25 Kasım genel uyarı grevinin de, tekil öğrenci eylemlerinin de Tekel işçilerinin eyleminin oluşumunda ve gelişiminde etkisi vardır. Ancak ortaya çıkan gerçek, doğrudan ya da dolaylı olarak Tekel işçilerinin eylemini etkileyen etmenlerin Tekel işçilerinin eylemi çevresinde toplanma gereği duymalarıdır. İşte bu sınıf farklılığıdır.

Adına ne kadar “emekçi” sıfatı eklense eklensin, “kamu emekçileri” adı verilen memur kesimi yalın biçimde küçük-burjuvalardan oluşur. Küçük-burjuvazi, sınıfsal özellikleri nedeniyle sürekli ve kararlı bir mücadele yürütemez, halk kitlelerinin öncüsü olamaz. AKP’nin iktidara gelmesiyle birlikte Memur-Sen’in üye sayısında ortaya çıkan olağanüstü artış da, küçük-burjuvazinin (“kamu emekçileri”) güçlüden yana olma özelliğinin bir yansımasıdır. Ancak bu, memurların, “kamu emekçisi” sıfatıyla kendi yaşam koşullarını iyileştirmek amacıyla yürüttükleri mücadeleyi küçümsemek anlamına gelmez. Bunun anlamı, küçük-burjuvazinin, ne kadar KESK içinde örgütlü olursa olsun, ne kadar “solcu” görünürse görün-

arasında harekete geçirmek istediğimiz ‘eylemi’ biz zaten ortaya koyuyoruz ve günlük, sınırlı sendikal çalışmalarımızda, bu somut istemleri çoğu kez aydınlardan hiç bir yardım görmeksizin biz kendimiz ileri sürüyoruz... Biz sizin sandığınızdan çok daha aktifiz, ve hiç bir ‘elle tutulur sonuç’ vaatmeyen istemleri bile açık sokak savaşlarıyla pekâlâ destekleyecek durumdayız. Bizim eylemimizi ‘yükseltmek’ size düşmez, çünkü *eylemden asıl yoksun olan sizlersiniz*. Kendiliğindenliğe daha az boyuneğin ve kendi eyleminizi yükseltmeyi biraz daha çok düşünün baylar!” (agy, s. 93-94.)

sün, sınıfsal nitelikleri gereği halk kitlelerinin öncüsü olamayacakları demektir. İşte bu nedenle, “kamu emekçileri”, yaklaşık yirmi yıllık mücadelelerine rağmen, hiçbir zaman Tekel işçilerinin bir aylık bir sürede sağladıkları gelişmeyi sağlayamamıştır.

Şu açıktır ki, Tekel işçileri yalın ekonomik taleplerle yola çıkmışlardır. Doğal olarak, bu talepleri şu ya da bu ölçüde gerçekleştirdiği oranda, eylemleri de sona erecektir. Her ekonomik mücadele, “elle tutulur sonuçlar” elde edilmesiyle birlikte sona erer ve Tekel işçilerinin eylemi de böyle sona erecektir. Belki siyasal iktidarın demagojisiyle, belki sendika bürokrasisinin kandırmasıyla, elde edilenler talep edilenlerden çok daha az ve önemsiz olabilecektir. Ama gerçek bir işçi sınıfı hareketinin, örgütlü ve kararlı bir sınıf eyleminin nasıl geniş kitleleri harekete geçirebileceğini açık ve somut olarak gösterdikleri için, gelecekteki sınıf hareketi üzerinde etkiye bulunacaktır. Bir tek işkolunda bile olsa, ülke çapında birleşmiş ve örgütlenmiş bir kitle hareketinin ne kadar başarılı olabileceğini gösterdikleri

için, gelecekteki her sorunda örnek alınacaktır.

İşte AKP’yi de, işverenleri de kaygılandırın ve korkutan budur. Bu nedenle de, Tekel işçilerinin eylemini yozlaştırmak, sıradanlaştırmak ve açık zor kullanarak sindirmek için ellerinden gelen tüm çabayı göstereceklerdir. Eğer Tekel işçilerinin eylemini yozlaştırabilir, sıradanlaştırabilir ve asıl olarak da zor güçleriyle başarısızlığa uğratabilirse, onların tarihsel bir örnek olmalarını da ortadan kaldıracabileceklerini düşüneceklerdir. Ama ok yaydan çıkmıştır. Artık Tekel işçilerinin eylemi, 15-16 Haziranla, 1 Mayıslarla ve Zonguldak maden işçilerinin eylemiyle birlikte tarihteki yerini almıştır. Ne yapılırsa yapılsın, bu ortadan kaldırılamayacaktır.

Son söz: Tekel işçilerinin eylemi, “%100 dumansız hava sahası” sloganıyla “sağlıklı yaşam” savunucusu solcu, solumsu ya da hümanistlerin sigara yasağını hararetle desteklerken, Tekel işçilerini ve tütün üreticilerini unutulularına ve unutturularına da bir yanıt olmuştur.

Gemiler ve Fareler Küçük Kara Balığın İntiharı

Biz devrimciler, sıkça küçük-burjuvaziden, küçük-burjuva aydınlarından söz ederiz. Karşılaştığımız her türlü bireysel olumsuzluğu “küçük-burjuvalık” olarak tanımlarız ve “küçük-burjuva zaafı”nın nelere yol açabileceğini konuşuruz.

En azından, düne kadar konuşurduk.

Küçük-burjuva aydınları ise, kendilerini her türlü olumsuzlukla, bencillikle, bireycilikle, özenmecilikle özdeşleştiren devrimcilere karşı içten içe düşmanlık duygulan beslerler.

En azından, hala besliyorlar.

Her ne kadar küçük-burjuvazinin sınıfsal özellikleri elle tutulur, gözle görülür biçimde ortaya konulsa da, kendi sınıf ilişkilerinin kendilerini bu duruma getirdiği açık seçik gösterilse de, küçük-burjuva aydınlarının devrimcilere karşı düşmanlıklarını hiç değışmemiştir.

Küçük-burjuvazi, büyük burjuvaziyle, yani kapitalist sınıf ile işçi sınıfı, yani proletarya arasında yer alan, nicelik olarak nüfusun çoğunluğunu oluşturan, ama kaçınılmaz olarak proleterleşmek zorunda kalan geçici bir ara sınıftır. Kimilerinin “ortadirek”, kimilerinin “orta sınıf” adını verdiği bu küçük-burjuva sınıf, geçici ve ara sınıf olma özelliğiyle her zaman proleterleşme korkusu içinde yaşar. Onun proleterleşme korkusu, proletaryayı “ayaktakımı” olarak aşağılamasında ifadesini bulan sosyo-psikolojik ve patolojik davranışlara yol açar.

Küçük-burjuva aydını, kaçınılmaz olarak sınıfının ortadan kalkacağı korkusuyla burjuvazinin (kapitalistlerin) saflarında yer almak için yırtılır. Bir kez kapağı bu kapitalist

sınıfın yanına atabilirse, artık hiçbir şeyden korkması gerekmeyecektir. Üstelik o proletarya denilen “ayaktakımı” durumuna düşmekten kurtulmuş da olacaktır. Bu nedenle içinden çıktığı toplumsal sınıfa, yani küçük-burjuvaziye kolayca ihanet eder.

Küçük-burjuva aydını, tıpkı kendi sınıfı gibi bir arada-bir derede kaldığından, sürekli yalpalır. Bu da onun ünlü “kaypaklığı”nın gerçekliğidir.

Ama küçük-burjuva aydını, bu korkularını ve kaypaklığını kendi “entelektüel” bilgisiyle gizlemekte çok başarılıdır. Ağzı laf yapar, eli kalem tutar. Mürekkep yalamış bir kişi olarak, dili ve kalemi kıvraktır. Bu kıvraklığı sayesinde de, her türlü belirleyici ve kararlaştırıcı konularda ve aşamalarda kolayca kendisine bir çıkış yolu bulur, “kıvrak” zekasıyla övünür ve övülür.

En tipik küçük-burjuva aydını ise, kendisini “solcu” olarak tanımlayan, bir zamanlar “biz devrimi sevmiştik” diye konuşan tiptir. Zaman zaman bu “solculuk”u değişik renklere bürünür. Kimi zaman marjinal bir marksist olarak sahneye çıkar, kimi zaman “sosyal-demokrat” olur. Devrimci mücadelenin geliştiği dönemlerde ise, “keskin” bir marksist-leninist ve hatta “maoist” olur.

Yine de sınıfsal özelliği onu her yerde ele verir. O, her düğünde gelin, her cenazede ölü olmak ister. Tüm gözler onun üzerinde olmalıdır, tüm projektörler ona dönmelidir. O ki, engin ve zengin “entelektüel” bilgisi ve zekasıyla herşeye layıktır! O, insanlara yol göstermek, akıl vermek için yaratılmıştır!

Bir rastlantı sonucu geniş kesimler tarafından tanınır ve bilinir hale gelirse, artık

onun için “karada ölüm” yok gibidir. Alkışlar ve övgüler canına can katar.

Öte yandan içinden çıktığı sınıf uyumcudur. Her ortama uyar, her gelişmeye uygun davranışlar geliştirir. Sıkıya ve sıkıntıya fazlaca gelemmez. Ortamcı olduğu kadar eyyamcıdır da. En sıradan ve basit şeyleri abartmayı sever. Bu nedenle de “tez canlıdır”. Saman alevi gibi ateş alır ve söner. Ama her sıkıntıya düştüğünde büyük abisinin, yani kapitalist sınıfın sözünü dinler, onların gözünü girmeye çalışır.

Küçük-burjuva aydınının diğer bir tipik özelliği, kendisini “halk”la özdeşleştirilmesi ve “halk” adına konuşma hakkına sahip olduğunu düşünmesidir. Bu nedenle kendi bireysel düşüncelerini kolayca “halklaştırır”, genelleştirir ve her şeye uyarlamaya çalışır. Eğer kafası karışık ise, herkesin kafasının karışık olduğunu ilan eder. Eğer depresyona girmişse, herkesin depresyonda olduğunu söyler.

Aynı zamanda keskindir, marjinaldir, radikaldir. Uçlarda dolaşmayı sever ve sevdiği her şeyi en sert ve keskin biçimde savunmaya kalkar.

Ne olduğu belirsiz “entelektüel zeka”sıyla her türlü zorluğun altından kalkacağına inanır. Öngörülerinin şaşmaz olduğunu düşünür.

O, güçlüden yanadır. Bir savaşta kimin kazanacağını önceden, ama herkesten önce saptayarak “pozisyon” alır. Aldığı “pozisyon”, her durumda savaşın galibinden yanadır.

İşte bu özellikleriyle küçük-burjuva aydını, sürekli yanlış ata oynar. Yanlış ata oynadığı açık seçik ortaya çıktığında bile, o, inatla doğru bir “pozisyon”da olduğunu söyler. Safında yer aldığı kesimin yenilmeye başladığını gördüğünde ise (“ilk” görenin hep kendisi olduğuna inanır), safları hızla terk eder. Bu terk edişini gizlemek için de bir yılın “mazeret” sıralar.

Saf değiştirirken ve değiştirdiğinde de, olağanüstü bir pişkinlikle, kendisinin hep “eskisi” gibi olduğunu, hiç “değişmediğini” ileri sürer.

Bir kez saf değiştirdiğinde de, eski saflarına ve eski saflarda birlikte yer aldığı “yoldaş”larına karşı acımasızdır. Öylesine acımasızdır ki, ilk baştan itibaren o saflara düşman olanlar bile, onların bu acımasızlığı karşısında onu frenlemeye çalışırlar. Acıma-

sızlık, açık bir düşmanlıkla özdeşleşir.

“Medya” dünyasında Hadi Uluengin gibileri bu tipin en zavallı örneğini oluştururlar. Şahin Alpay, Halil Berktaş gibi “teorisyen” tipler ise, geçmişteki oportünist deneyimlerini egemenlerin hizmetine sunarlar. İçlerinde Oya Baydar gibi, “nedamet” getirmiş ve “nedamet” getirdiği oranda “pavyondaki namuslu kadın” rolünü oynayanlar da vardır.

Ancak bu tipler sadece marksist saflardan gelmezler. Kimi zaman Yiğit Bulut gibi, günün modasına, yükselen “değer”ine uygun olarak “ulusalçı” olanlar da vardır. Bu tipler, marksist bir geçmişe sahip olmadıkları için, “pavyon” a fedai olarak gönüllü yazıldıklarında, yine de “pavyon” un sahibi ve yöneticisiymiş gibi davranırlar.

Tüm bunların dışında ve bir dönem için bunlara “muhalif” olan “medyatik” küçük-burjuvalar vardır. Ülkemizin özgünlüğünde ortaya çıkan bu özel tipler, “solcu aile” nin özenle-bezenle büyüttüğü ve Behrengi’nin “*Küçük Kara Balık*” öyküsüyle yetiştirdiği çocuklardır. Hemen hepsi Behrengi’yle yetiştirilmiş ve 12 Eylül döneminde büyümüşlerdir. Genellikle reklamcılık alanında, sinema sektöründe çokça bulunan bu özel tiplerin bazıları, örneğin Ece Temelkuran gibileri “medya” dünyasında bir “köşe” sahibi olabilmislerdir.

Behrengi öyküleriyle yetiştirildiklerinden, ortak özellikleri “solcu hümanizm” dir. Küçük-burjuva bireyciliği ve bencilliği, onların dilinde “kollektif insancılık” şeklini alır. “Ben” den çok “biz” den söz ederler ve “biz” den söz ettikleri her yerde “ben” i genelleştirirler. Bu nedenle de, hem “solcu” olabilirler, hem de küçük-burjuva aydınların dünyasında itibar görürler.

Gerçekte bu özgün tipler, diğerleri gibi “dönme” ye gereksinme duymazlar. Her iki kesimi de “idare” edebildikleri için, zaten böyle bir şeye gereksinmeleri de yoktur. AKP’nin “medyatik” baskısının yoğunlaşmasıyla birlikte bu konumlarından da uzaklaşmaya başlamışlardır.

Ne olmuştur, nasıl olmuştur bilenmese de, Milliyet gazetesinin Tayyip Erdoğan’ın talimatıyla “yandaş medya” haline getirilmesi kararı ve ardından Ertuğrul Özkök gibi her dönemin adamının istifaya zorlanmasıyla birlikte “medya” da bazı gelişmeler ortaya çıkmıştır. Bu gelişmelerin ilk işareti Yiğit Bu-

lut tarafından gösterilmişse de, son gelişme Ece Temelkuran'ın açıkça yeni bir "kerteriz" olarak ortaya çıkışı olmuştur.

Önce sürekli "yayıncısı", eski AKP Urfa milletvekili Faruk Bayrak'ın sahibi olduğu Everest'ten "Muz Sesleri" romanı yayınlandı. Ardından her kaset çıkaran popçu gibi, kanal kanal dolaşarak kitabının PR çalışmalarını yürüttü. Bolca fotoğraf çektirip, bolca röportaj yaptı. "Popüler kültür"ün simgelerinden olduğunu söylediği Hülya Avşar'ın programına bile çıkmaktan kaçınmadı.

Aydın Doğan'ın Fettullahçı "jokeri" Devrim Sevimay'la yaptığı röportajda şöyle konuşmaya başladı:

"Biliyor musun, aslında bu kadar Ortadoğulu olduğumu bilmiyordum. Kaldı ki *Türkiye'nin de Ortadoğulu olduğunu* ama bunu henüz Türkiye'nin de bilmediğini düşünüyorum. Çünkü bu bir dünyanın güney yarımküresi hissi ve biz o histen, yani 'ezilen tarafız' hissinden kaçıp duruyoruz. Oysa gelip biraz Ortadoğu'da yaşansa bunun böyle olmadığı, Türkiye'nin de Ortadoğulu olduğu hemen anlaşılır." (3 Ocak 2010)

Ardından *Radikal Kitap* ekiyle yaptığı röportaj geldi:

"Bir Türk olarak doğduğun gibi bir Patagonyalı olarak da doğmuş olabilirsin. O zaman neyle gurur duyacaktın? Ama *sınıfsal kimlikten de kurtulmak lazım* dersek eğer, bu hem çok zengin, hem iştah açıcı, hem de zor bir konu. Evet, ondan da kurtulmak gerektiğini düşünüyorum. *Hiçbir sınıfa ait olmamayı becerebilsek keşke.*" (8 Ocak 2010)

Ve "*İslam mı? O dediğin, sosyalizmdir!*" başlıklı köşe yazısı çıka geldi:

"Anlattım ki, kalbin matematiği bize ezberletmeye çalıştıkları gibi değil. Tek başımıza mutlu olmuyoruz. 'Ben' denen lanet yük yoruyor bizi. 'Ben' ancak 'biz' içinde eriyince mutlu oluyor..."

Aynı sözleri televizyonda, Hülya Avşar'ın programında söylemiştim. O sırada Nihal telefonuma bir mesaj atmış: 'Çok islami söylemlerin var yahuh!'

Sonra açıklamış

'Biz'de erimek, kalbin ancak ada-

narak, feda ederek mutlu olması... Bunlar Kurani mesajlar.'

Ben de cevap verdim: 'Fena halde sosyalizmdir o!'

Hep böyle düşündüm. Yeni olan ise, Beyrut serüveninden sonra mesela, *İslami başkaldırı geleneğini, yerli isyan tarihini sosyalizmin kalbiyle buluşturmak* derdim, merakım. Yıkında belki de bu konuları konuşmaya başlamalıyız." (*Milliyet*, 15 Ocak 2010)

Ece Temelkuran'ın dönüşüm serüveninin ilk günleri bu sözlerle geçti. "İlimli islam" a karşı "*islami başkaldırı geleneği*"ne sığınarak, yani "ilimli islam"ın karşısına Lübnan Hizbullahının "radikal islamcılığı" nı çıkartıyormuş "gibi" görünerek yeni bir "kerteriz" aldığını ilan etti. Üstelik Hülya Avşar'ın programında kendisine mesaj atan "Nihal"le, yani HaberTürk'ün türbanlı yazar Nihal Bengisu Karaca'yla "islamın başkaldırı geleneğini... sosyalizmin kalbiyle buluşturmak derdi"ne düşeceğinin de "sinyalini" verdi.

Şüphesiz Ece Temelkuran gibi, kendi bireyselliğinden yola çıkıp "tüm kadınların kafası karışık" genellemesi yapan birisinin "kafa"sının içinden nelerin geçtiğini bilmemiz olanaklı değildir. Ama görünen o ki, "medya"da ortaya çıkan gelişmeler karşısında bir "pozisyon" almaktadır. Bu "pozisyon", "tıknaz düşünce adamı" dediği Fehmi Kuru gibi "ilimli islamcılar"ın "hedefi" haline gelmesine karşı, "Mumcu koruması"nın sona erdiği bir dönemde, korunmak için "radikal islamcı"ların safında yer alma "pozisyon"u gibidir.

Bu "pozisyonu", tam da, kendi sözüyle, "Tayyip Bey'in çok yakında 'führer'leşeceği"* tartışmalarının, yani "sivil vesayet" tartışmalarının yoğunlaştığı bir dönemde almıştır.

* "Sen bu ülkenin garnitürüsün!" (25. 7. 2007) diyerek gitmişim tatile. O yazıya, Tayyip Bey'in çok yakında 'führer'leşeceğini söylediğim için kızdılar... İslami muhafazakârlığın artık kendini çekincesiz dayatacağını söylediğim için kızdılar... İktidarın pek yakında 'Ya bizim gibi olacaksın ya da hiç olmayacaksın' diyeceğini ileri sürdüğüm için kızdılar... Ne oldu? Bilhassa 'Yaşasın, demokrasi kazandı' diyenlere, sivilleşiyoruz gazıyla ortalamanın faşizminin tepemize bağdaş kurmasını destekleyenlere, Tayyip Bey'in seçim gecesi yaptığı konuşmayı 'çok kucaklayıcı' bulanlara soruyorum: Bekir Coşkun'a söylenen 'Ya sev ya terk et' size hiç mi değmedi?" (*Milliyet*, 26 Ağustos 2007)

O, şimdi Ciner'in *Habertürk*'üne transfer olmuştur. Ocağın ilk günlerinde gerçekleşen bu transfer sonrasında, hiçbir şey olmamışcasına Milliyet'teki yazılarını sürdürme becerisini göstermiştir. Üstelik Milliyet'te yayınlanan son yazısında okuyucularına hiçbir açıklama yapmaksızın ve onların "vefa"sına karşı bir tek söz söylemeksizin gidivermiştir.

Bu "pozisyon", kendisini ne kadar "ılımlı islamcı"lardan korur bilemiyoruz. Ama bildiğimiz tek şey, "kafası karışık" bir küçük-burjuva olarak Ece Temelkuran'ın yeni bir "kerteriz" olarak, yeni bir ummana yelken açtığıdır. Yerli islamcılara (şeriatçılara) karşı "yabancı" islamcılar (Lübnan Hizbullahı) kendisini ne kadar korur bilemeyiz. Ama bildiğimiz bir şey var ki, bu koruma "pozisyo-

nu" etkisiz kaldıkça, Ece Temelkuran daha çok yeni "kerteriz"ler almak zorunda kalacaktır.

Ece Temelkuran'ın "serüveni", 12 Eylül günlerinde Behrengi'nin "*Küçük Kara Balık*"ıyla başlamışsa da, vardığı yer "büyük balık operasyonu"dur. Açıktır ki, bu "Küçük Kara Balık"ın "büyük balık" karşısında mücadele yerine teslimiyeti seçişidir, "Küçük Kara Balık"ın intihandır!

Ama Behrengi'nin öyküsü şöyle biter:

"On bir bin dokuz yüz doksan dokuz küçük balık 'İyi geceler' dileyerek yatmaya gitti. Büyükanne de uykuya daldı. Ama küçük bir *kırmızı balık* ne yaptı ne ettiyse de uyuyamadı. Sabaha kadar denizi düşündü hep..."

İnternet Adresi:

www.kurtuluscephesi.com
www.kurtuluscephesi.org
www.kurtuluscephesi.net

E-Posta Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org
erisyayinlari@kurtuluscephesi.org

- MAHİR ÇAYAN: **KESİNTİSİZ DEVRİM I**
MAHİR ÇAYAN: **KESİNTİSİZ DEVRİM II-III**
İLKER AKMAN: **MEVCUT DURUM VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ**
*** **TÜRKİYE DEVRİMİNİN ACİL SORUNLARI-I**
*** **OLİGARŞİ NEDİR?**
*** **MARKSİZM-LENİNİZM BİR DOĞMA DEĞİL, EYLEM KILAVUZUDUR-III**
*** **THKP-C/HDÖ VE 15 YIL**
*** **POLİTİKLEŞMİŞ ASKERİ SAVAŞ STRATEJİSİ VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ**
*** **GRAMSCİ ÜZERİNE**
*** **REVİZYONİZMİN REVİZYONU**
*** **ULUSAL SORUN ÜZERİNE**
*** **“BDS”:** BİR PRAGMATİK SAPMA
*** **“YENİ” OPORTÜNİZM ÜZERİNE**
*** **ZAFER BİZİM OLACAKTIR! [Ankara Davası Savunması]**
*** **DEVİRİM PROGRAMLARI**
*** **RUS DEVRİMİNDEN ÇIKAN DERSLER**
*** **ESKİ BİR GERİLLANIN “EMEK”İ**
*** **PASS VE “YENİ ÇÖZÜM”ÜN FIRSATÇILIĞI**

DEVİRİMCİ MARŞLAR VE EZGİLER

- DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-I]**
DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM II [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-III]
LAİKLİK VE ŞERİATÇILIK ÜZERİNE [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-II]
TARİHTE, GÜNÜMÜZDE VE DEVRİMCİ MÜCADELEDE KADINLAR

